

Tulevaisuuden ennustaminen



Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Liiketalous

syksy 2022

Mika Marttila

Tekijä	Mika Marttila	Vuosi 2022
Työn nimi	Tulevaisuuden ennustaminen	
Ohjaajat	Pasi Laine	

TIIVISTELMÄ

Ennustaminen on vaikeaa, varsinkin tulevaisuuden ennustaminen. Säästäminen ja sijoittaminen on kannattanut aina. Warren Buffett ei ikinä ole epäröinyt omassa elämässään, että tuleeeko hänestä super-rikas vai ei. Ihminen omassa elämässään voi epäröidä paljonkin, koska on löytänyt elämästä paljon muutakin mielenkiintoista, mikä kuluttaa paljon aikaa ja voimavaroja. Iän myötä kokemusta karttuu ja turhasta välittäminen jää vähemmälle. Tämä on kaikille niille, jotka pesivät hampaansa muutenkin aamuisin.

Opinnäytetyö käsittelee sijoitusmarkkinoiden eri tekijöiden rooleja sekä maailmantalouteen vaikuttavien tekijöiden yhteissummaa. Se erottelee näistä kansantaloustieteen puolelta makro markkinoilta eri valtioiden taloudenhoitoa sekä mikro markkinoilla pääosassa on yksityisen henkilön talous. Lisäksi portfoliossa esiintyy niin poliittisten päätösten vaikutuksia kuin alan ammattilaisten kuten yritysjohtajien ja salkunhoitajien lähestymistapoja.

Jälkimmäiset kuuluvat sisäpiiriin ja heitä koskevat toisenlaiset kaupanteon säännöt kuin yksityisiä sijoittajia. Johtopäätöksinä voidaan todeta, että ajankohtaisen ja keskeisen sisällön avulla jokainen tämän lukija voi parantaa sijoituspäätöksiään ja tietämystään kuinka markkinoilla pitää toimia nyt ja tulevaisuudessa. Henkilökohtaista kokemusta markkinoiden seuraamisesta tekijällä on jo yli 20 vuotta. Siksi totean tämän olevan hyvä hetki siirtää ajatuksia paperille muidenkin luettavaksi.

Avainsanat ennustaminen, sijoitusmarkkinat, päättely, päätöksenteko.

Author Mika Marttila

Year 2022

Subject Forecasting the future

Supervisors Pasi Laine

ABSTRACT

Forecasting is difficult especially predicting the future. Saving and investing has always paid off. Warren Buffett has never hesitated in his own life whether he will become super rich or not. Meanwhile many people have hesitated a lot in their lives because they have found a lot more interesting things in life that consume a lot of time and resources. With age experience is gained and there is less need to care. This is for all those who brush their teeth in the mornings anyway.

The thesis deals with roles of various factors in the investment market and the total amount of factors affecting the world economy. From the economics side writer will distinguish between the macro-markets of different countries and the micro-markets in which the private economy plays a major role. In addition the portfolio features both the effects of policy decisions and the approaches of industry professionals such as corporate executives and portfolio managers.

The latter are subject to insider trading and different trading rules than private investors. In conclusion with current and relevant content each reader of this can improve their investment decisions and their knowledge of how the market should operate now and in a future. Author has more than 20 years of personal experience following the market. That is why this is a good time to put ideas on paper for others to read.

Keywords forecasting, investment markets, reasoning, decision making.

Pages 53 pages

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Maailmantalouden kulmakiviä.....	4
2.1	Historiallinen kehitys ei ole tae tulevasta.....	4
2.2	Markkinoiden nykytilanne, repaleinen syyskuu ja sateinen marraskuu.....	5
2.3	FED ja keskuspankkien rooli.....	6
2.4	Aina ajankohtaiset anomaliat taloustieteessä.....	8
3	Poliittisen valtapelin vaikutukset rahamarkkinoihin.....	11
3.1	USA:n presidentinvaalit Joe Biden vs. Donald Trump	11
3.2	Isot lääkeyhtiöt (Big Pharma).....	12
3.3	Kiina - Idän jättiläinen.....	15
3.4	Suomen ja EU:n tulevaisuus.....	17
4	Sisäpiirin päätökset ja sitä seuraavat kurssimuutokset.....	21
4.1	Tähtisalkun hoitaja Mika Heikkilä.....	21
4.2	Tieto on tärkeintä kauppatavaraa.....	23
4.3	Kuvitteellinen tarina oikotiestä onneen.....	27
5	Yksityissijoittajan tekemät päätelmät eri tilanteista.....	30
5.1	Top Gunin Mavrick.....	30
5.2	Tuottavan sijoittamisen alkeet.....	33
5.3	Metaversumi.....	37
5.4	Case Harvia Oyj.....	40
5.5	Cathie Woodin Ark Invest ja Meemiosakehuuma.....	41
6	Yhteenvedo ja johtopäätökset.....	45
	Lähteet.....	47

1. Johdanto

Minua on aina kiinnostaneet tulevaisuuden näkymät. Kiinnostukseni sai alkunsa kun edesmennyt isäni(Timo V. K. Marttila 10.2.1946-12.12.2020) rahoitti Vakioveikkaus harrastustani ollessani alle 10 vuoden ikäinen. Minusta oli kiva tutkia eri Valioliiga joukkueiden voimasuhteita ja seurata kuinka suuret kuten Arsenal, Liverpool, Manchester United ja Tottenham pärjäsivät muita paremmin. Ajat muuttuvat, sillä nykyään voittajaehdokkaita on myös neljä, jotka ovat Chelsea, Liverpool, Manchester City ja United. Tämä ei silti näinä vuosina ole vaikuttanut suosikkijoukkueeni kannatukseen, joka jostain syystä aina on ollut Everton.

Siinä missä Arsenal ja Tottenham ovat vanhoina perinteisinä Pohjois-Lontoon seuroina joutuneet luopumaan kirkkaimman kärjen kehityksestä uuden rahan virratessa markkinoille Chelsean ja Manchester Cityn muodossa ovat taas Liverpool ja Manchester United pysyneet siellä. Tämä toimii verrantona sijoitusmarkkinoille joka alalla on voittajia ja häviäjiä ajan saatossa.

Ajan kuluessa olen oppinut tuntemaan myös muita lajeja kuin jalkapallo. Varsinkin USA:n isot palloilusarjat Amerikkalainen jalkapallo NFL, baseball MLB, jääkiekko NHL ja koripallo NBA ovat tarjonneet vastaavanlaisia ahaa elämyksiä. Todettakoon sen jo tähän väliin, että sijoitusmarkkinat ovat kiinteistöjen ohella paras sijoituskohde, sillä muiden ihmisten yrittämisen taito ja nerous kehittää uusia tuotteita ja palveluita on vertaansa vailla. Kaiken lisäksi nämä maksavat osinkoa, joka on hyvä lisä tavoitellessa taloudellista vapautta. Jos et löydä keinoa tehdä rahaa samalla kuin nukut, tulet kuolemaan töitä tehdessä.

Vedonlyönnin ohella niin pokeri kuin ravit ovat taitopelejä (+ev), joista ensinmäisellä olen elättänyt itseäni tietyn ajanjakson elämästäni. Pelailen vieläkin vaihtelevasti. Hevosmaailmaan en ole vielä eksynyt, vaikka tiedän sen olevan samanlainen taitolaji, aikani eikä kiinnostus ole vaan koskaan riittänyt. Maailman kasinoilla en ikinä oikeastaan ole koskenut onnen peleihin(-ev) kuten mm. ruletti ja blackjack ovat. Pelaan myös satunnaisesti biljardia ja golfia, mutta näissä tarkoitusperä on aivan muu kuin elannon tekeminen.

Ensikosketukseni osakemarkkinoihin löysin vuosituhanteen vaihteessa IT-kuplan aikana. Tein myös silloin ensinmäiset kauppani mm. Baswaren ja Saunalahden osakkeilla.. Ensinmäisestä jäi hyvä mieli sen listautumispäivänä noustessa 140% kun taas Saunalahti lähti saman tien syöksymään alaspäin. Näin jälkeempäin vasta olen ottanut selvää mikä meni hyvin ja mitä olisi pitänyt tehdä toisin Saunalahden kohdalla. Sittemmin kiinnostus sijoittamiseen unohtui, koska Suomen työmarkkinoilta ei löytynyt sopivaa työtä ja säästöt ehtyivät. OST tilin avaamisen mahdollisuus ja kasvaneet kassavirrat taas mahdollistivat sen. Kahden viime vuoden ajan tapahtumajaksoa voidaan myös kuvailla nimellä helpon rahan aikakausi, koska markkinoita on elvytetty ennätysmäärällä dollareita ja euroja Covid pandemian takia.

Käytän työssäni paljon perinteisiä forecasting metodeja, joiden avulla tulevaisuutta koitetaan ennustaa etsimällä ja tutkimalla tietoa historiasta. Kyseisessä mallissa on myös huonoja puolia vertauksena auton ajaminen ja takapeilistä katsominen, jolloin voidaan luottaa, että tie edessä olisi täynnä vastaavanlaisia suoria ja mutkia. Tiedon avulla pystyy tekemään tietynlaisia päätöksiä, työtä tehdessä olen oppinut uusia tapoja mm. backcasting metodeja ennustaa tulevaisuutta. Se on vain lisännyt kiinnostukseni määrää suorittaa työ loppuun asti ja harkitsemaan mahdollisia jatko-opintoja.

Sanasto:

Anomalia = toistuva ilmiö, joka tapahtuu tietyn ajanjakson välein

Backcasting = lisääntyvä ennustamismalli, jossa päämäärä määritellään ensinmäisenä ja sitten pohditaan kuinka siihen päädytään

Bear market = karhumarkkina osakkeiden arvo laskee

Bull market = härkämarkkina osakkeiden arvo nousee

Forecasting = ennustamista perinteisin keinoin kuinka tiettyyn päämäärään saavutaan

Lyhyeksi myynti = shorttaaminen, osake luvataan ostaa tiettyyn hintaan tietyn ajan jälkeen

Musta maanantai = 19.10.1987 tapahtunut osakkeiden arvon romahdus levisi maailmanlaajuisesti ja tuntui etenkin USA:ssa, jossa DOW Jones osakeindeksi tippui 22,6 prosenttia.

OST tili = osakesäästötili

2 Maailmantalouden kulmakiviä

2.1 Historiallinen kehitys ei ole tae tulevasta

Kuva 1. Nasdaq Composite indexin historiallinen kehitys (Fedprimerate.com 2021).



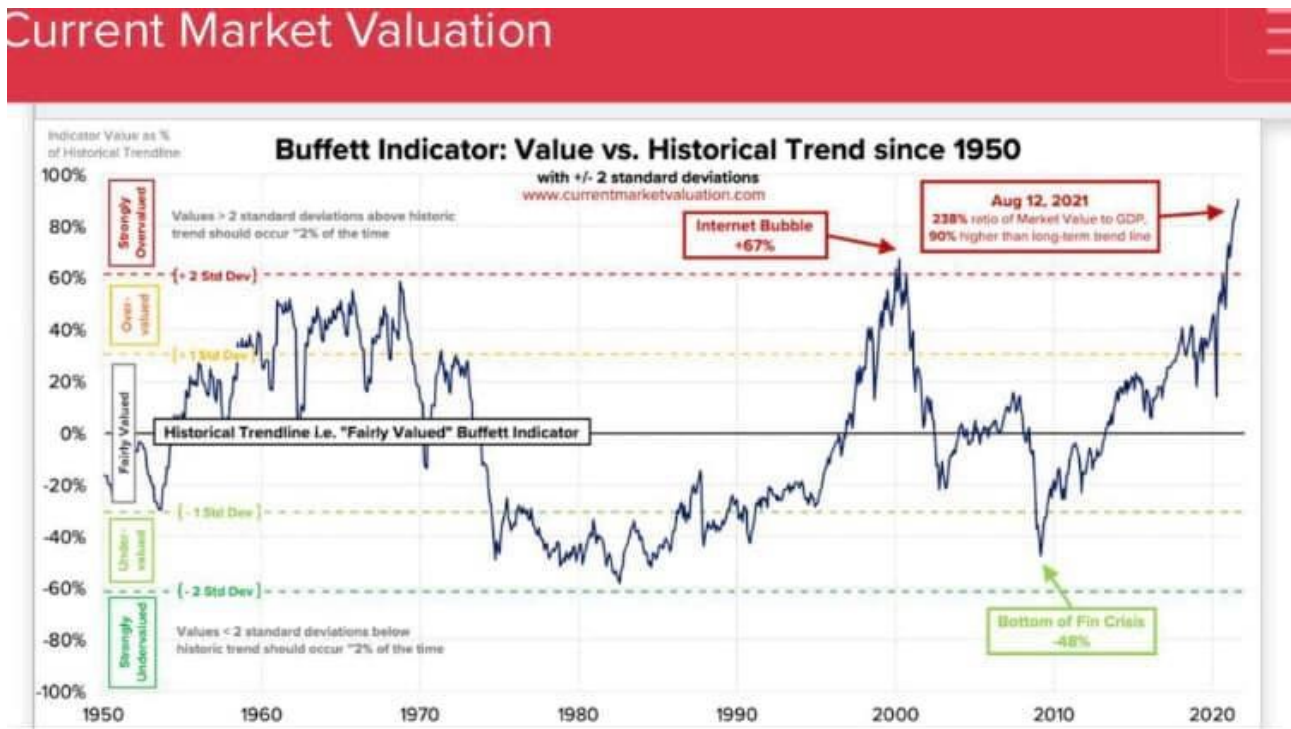
Yllä on USA:n teknologiapörssi Nasdaqin historian kehitys. Indeksi on 50 vuotta vanha. Nykyään se kuvaa lähinnä suurten teknologia yritysten eli Faangman yhtiöiden kehitystä joihin lasketaan mm. Metaverse(Facebook), Apple, Amazon, Nvidia, Google(Alphabet), Microsoft ja Netflix. Aina ei ole ollut näin esimerkiksi 20 vuoden takaisesta IT-kuplasta suurien joukossa on säilynyt vain Microsoft.

Elämme poikkeuksen pitkää nousukautta aina vuoden 2009 valuuttakriisin jälkimainingeista asti kurssit ympäri maailmaa ovat nousseet lähinnä USA:n markkinoiden vetämänä. Oman sijoitusurani aloitin IT-kuplan aikana. Se on nähtävissä piikkinä vuoden 2000 kohdalla ja sen ympärillä. Mihin tämä yltiöpäinen kurssien nousu johtaa on yksi suurimmista kysymyksistä mitä sietää miettiä aina silloin ja tällöin?

Nasdaq 100 Indeksien eli sadan suurimman teknologiayrityksen tuottoprosentit valuuttakriisin jälkeen. Saman ajan vertailussa Suomen talous ei ole vielä kukaan yltänyt vuoden 2008 BKT:n tasolle tätä kirjoitettaessa... 2009: +55% 2010: +20% 2011: +4% 2012: +18% 2013: +37% 2014: +19% 2015: +10% 2016: +7% 2017: +33% 2018: +0.04% 2019: +39% 2020: +49% 2021 YTD: +19% (YCharts 2021).

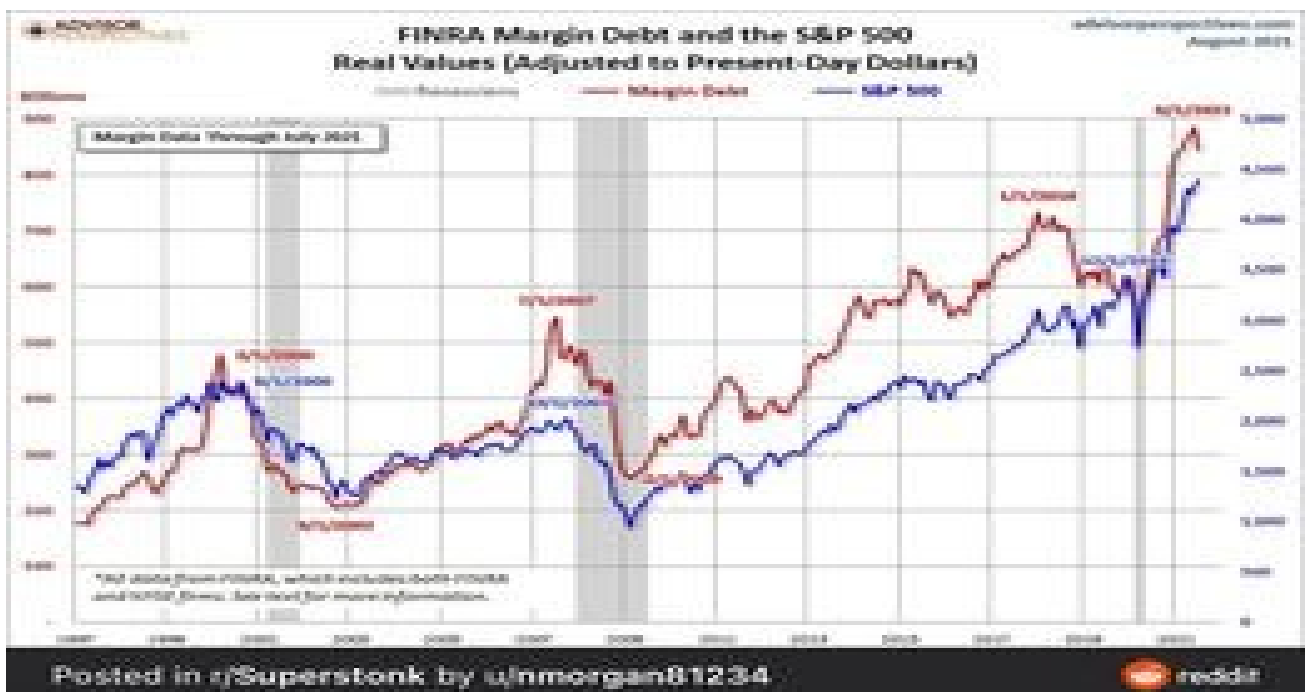
2.2 Markkinoiden nykytilanne, repaleinen syyskuu ja sateinen marraskuu

Kuva 2. Buffett indikaattorin historia 1950-



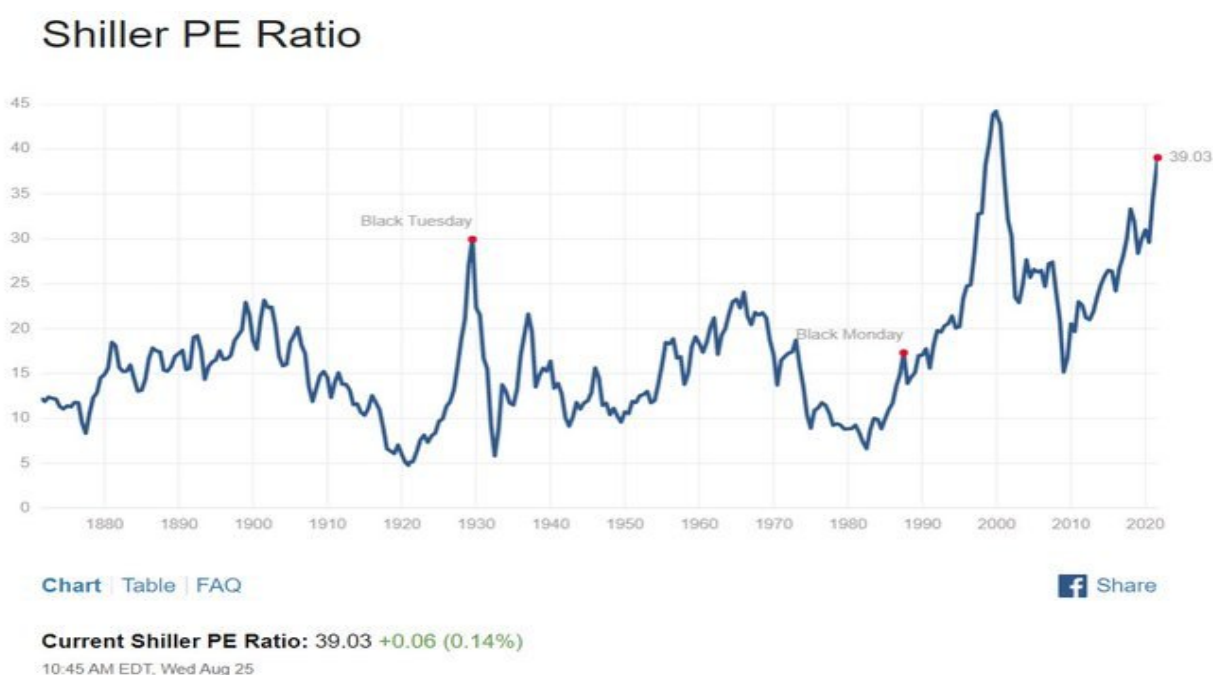
Syksyn 2021 tilannetta kuvaa myös Buffett-indikaattori. Käytetyn vipuvelan määrä on kääntynyt laskuun kovan nousun jälkeen. Tämä ennakoii tulevaa laskutrendiä eli karhumarkkinaa. Todettakoon sen verran, että koskaan ennen ei ole ollut myöskään negatiivisia korkoja saman ajanjakson aikana. Maailmantalous on myös jatkuvassa muutostilassa, viime aikoina siihen on vaikuttanut hyvin paljon koronapandemia.

Kuva 3. Käytetyn vipuvelan määrä suhteessa markkinoiden kehitykseen



Taloudellista toimeliaisuutta on siirtynyt uuden arvon ja varallisuuden luomiseen sen sijaan, että kulutus ja tuhlaaminen olisivat lisääntyneet. Rahaa investoidaan enemmän teknologiaan, tuotantoon, rakentamiseen ja osakkeisiin joilla on tapana lisätä talouskasvua. Matkustaminen ja palvelusektori ovat taas kuuluneet korona-ajan häviäjiin. Edellisellä sivulla olevassa kuvaajassa vipuvelka on punaisella ja S&P-500 sinisellä.

Kuva 4. Shillerin PE ratio(Facebook 2020).



Myös keksijänsä nimen mukaan nimetty mittari kuvastaa syksyn 2021 tilannetta. Tekijä itse on julkaisuissaan ennakoanut oikein niin IT-kuplan kuin valuuttakriisin. Niin on tavallaan helppoa ajatella, mitä lähivuosilta on odotettavissa.

2.3 FED ja keskuspankkien rooli

Federal Reserve Systemin ja muiden keskuspankkien rooli on setelien painamisen lisäksi ohjauskorkojen säätäminen, jotta talouskasvu pysyisi hallinnassa. Vertaan maailmantalouden hoitoa aina käynnissä olevan polttomoottorin korjaamiseen tai lääkärin työskentelyyn leikkaussalissa, jossa potilas on tarkoitus pitää hengissä, vaikka työkalut ja toimenpiteet on tappavia operaation aikana.

20 vuotta sitten muistan kuinka Alan Greenspan puhui talouden ylikuumentumisesta ja korkojen nostosta. Valuuttakriisin aikana Ben Bernanke ja nyt tarkasteltuna ajanjaksona virassa toimii Jerome Powell. Heidän toimiinsa kiinnitetään enemmän huomiota aina kun kriisi lähestyy. Ehkä suurin markkinoihin vaikuttava tekijä mielestäni on koronnosto sen tehdessä hallaa kasvuyhtiöiden osakkeiden arvolle kun taas korkojen lasku lupaa niille hyviä aikoja.

Ultrakevyt talouden hoito on nostanut pörssikursseja. Olennaista on tunnistaa pitkät historialliset kehityskulut, jotka ovat ohjanneet talouksia ja yhteiskuntia menneisyydessä. Ja jotka ohjaavat niitä myös tulevaisuudessa. Suurten kehityskulkujen seassa risteilee noin kahdeksan vuoden minisyklejä. Nykyistä minisykliä luonnehtii massiivinen rahapolitiinen elvytys. Se on johtamassa infaaltiospiraaliin, joka pakottaa keskuspankit kiristykseen, mitä taas voi johtaa pahimmassa tapauksessa pörssiromahdukseen ja taantumaa. (Dalio, 2022.)

Olen vahvasti sitä mieltä, että korkojen nostot on otettava tosissaan. Keskustelu inflaatiosta ja rahapolitiikan kiristyksistä on käynyt kuumana jo vuoden 2021. Tuoreimmat inflaatiolukemat Euroopasta ja USA:sta ovat korkeimmillaan moneen vuoteen. Osakemarkkinoilla korko-odotusten sahailu on näkynyt kasvuosakkeiden arvon voimakkaina heittelynä, koska niiden arvosta suuri osa liittyy kaukana tulevaisuudessa saataviin kassavirtoihin, joiden nykyarvo laskee korkojen noustessa. (Terhemaa, 2022.)

2.4 Aina ajankohtaiset anomaliat taloustieteessä

Kuva 5. Osakkeet tuottavat parhaiten öisin(Bespoke investment group 2021).

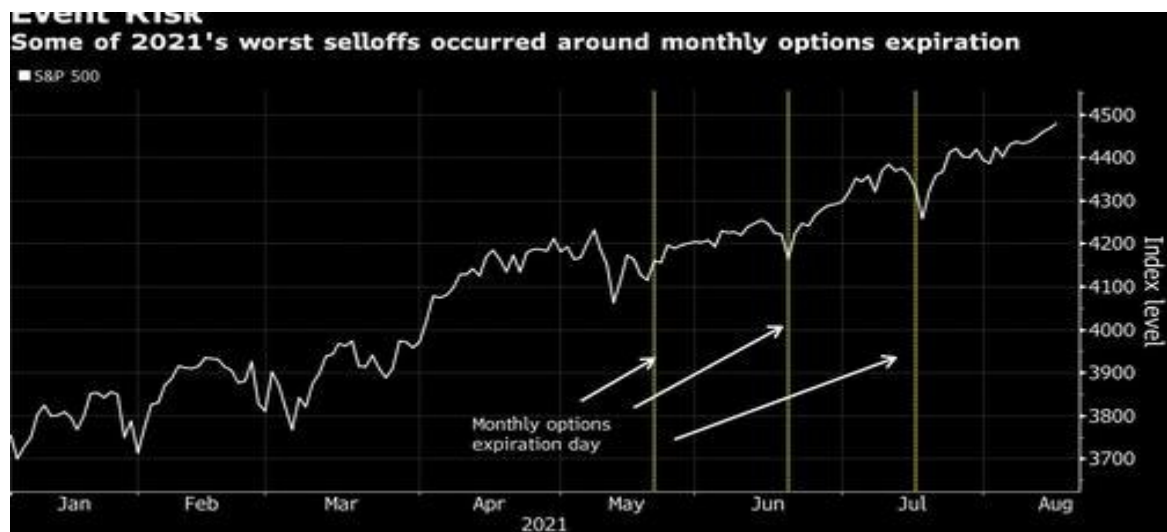


Varsinkin isoimmilla markkinoilla on havaittu, että omistaminen on kannattanut kun pörssi on ollut kiinni. ”Osta markkinoiden mennessä kiinni, myy niiden auetessa”, strategia on tuottanut melkein 1100% vuodesta 1993 lähtien kun taas vastakkainen: ”osta auetessa, myy sulkiessa” on vieläkin negatiivinen. Tämä selittyy varsinkin USA:n markkinoilla instituutiokaupoilla, joita tehdään suurella volyymilla niin pre- kuin after marketin aikoihin.

Harvat välittäjät pystyvät tarjoamaan tätä palvelua yksityissijoittajille. Yhdysvaltojen itärannikko, New York ja Wall Street on seitsemän tuntia meidän aikaamme jäljessä. Tyypillinen pörssipäivä tapahtuu Suomen aikaa klo 16.30 – 23.00, pre marketin avautuessa klo 15 ja after marketin mennessä kiinni klo 1 aikaan yöllä.

Osakkeiden lisäksi markkinoilla on paljon muitakin sijoitusinstrumentteja olemassa. Varsinkin johdannaiset ja niiden hinnat vaikuttavat arvostustasoihin. Alla mainittu havattiin kesällä 2021 ja se tapahtui aina puolen kuun paikkeilla. Mikään muu ei selittänyt kurssien laskua, vaan sen tuli satoi tai paistoi, tarjoten aina ovia ostomahdollisuuksia laskupäivän jälkeen.

Kuva 6. Huonoin hetki myydä osakkeita on optioiden juoksuajan loputtua (Wang 2021).



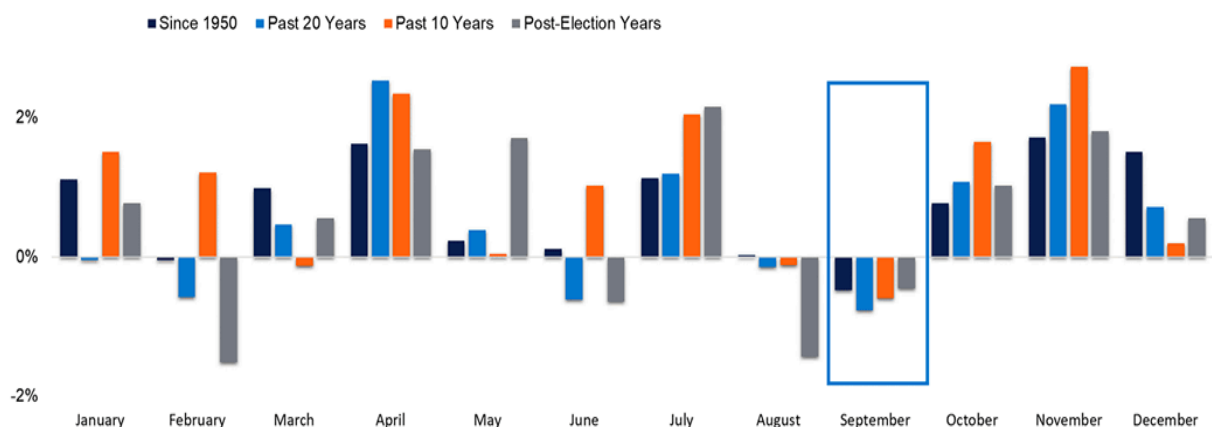
Korjausliike tapahtui yhtä nopeasti kuin anomalia syntyikin, että tehden siitä äärimmäisen tarkan ajankohdan liikkeen. Seuraavaksi tutkittuja lukuja kolmelta eri markkinalta kuukausianomalioiden osalta. Näillä markkinoilla on myös havaittavissa poliittinen samanlaisuus, koska ovat kaikki länsimarkkinoita. Järjestyksessä ne ovat isoimmaista pienimpään eli Yhdysvallat, Iso-Britannia ja Suomi.

Kuva 7. USA:n markkinoiden kuukausivaihtelu

September Can Be Trouble

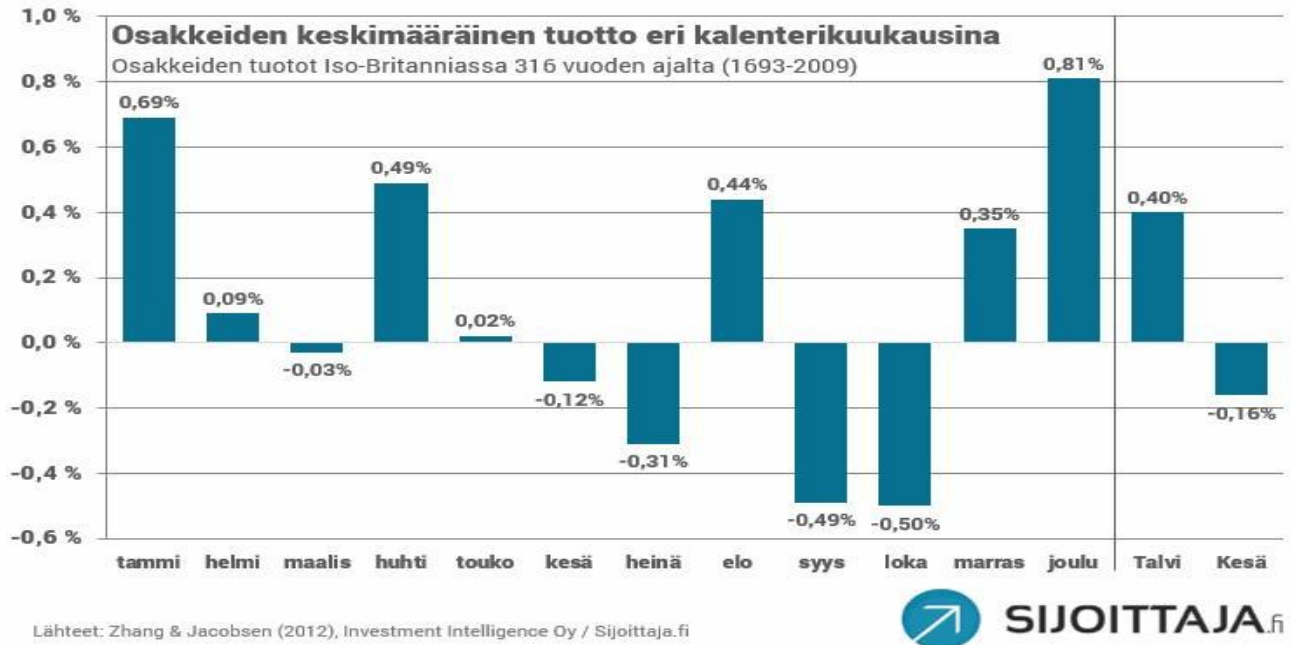
S&P 500 Index Average Monthly Returns (1950 - 2020)

4%



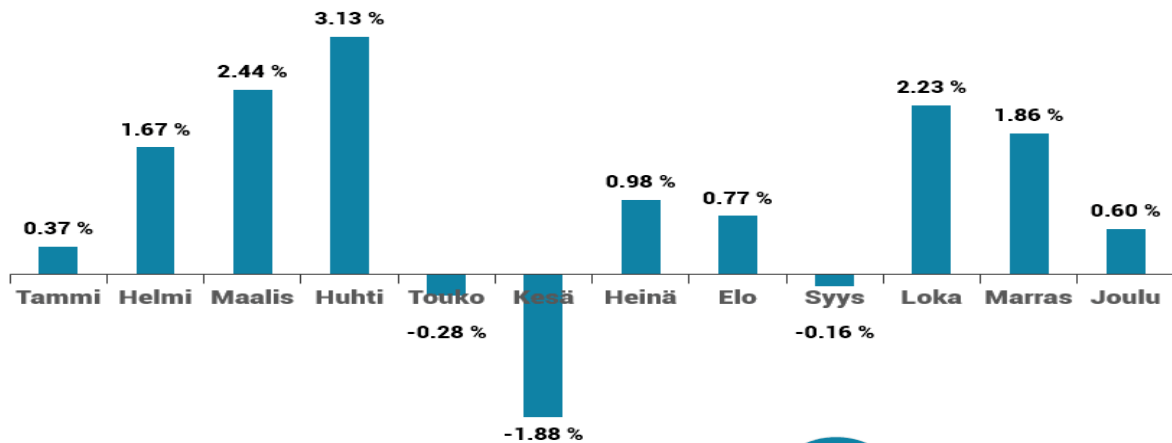
Source: LPL Research, FactSet 04/29/21 (1950 - 2020)
All indexes are unmanaged and cannot be invested into directly.
Past performance is no guarantee of future results.
The modern design of the S&P 500 Index was first launched in 1957. Performance before then incorporates the performance of its predecessor index, the S&P 90.

Kuva 8. Iso-Britannian osakemarkkinoiden kuukausivaihtelu(sijoittaja.fi 2012).



Kuva 9. Suomen osakemarkkinoiden kuukausivaihtelu(sijoittaja.fi 2017).

Helsingin pörssin keskimääräiset tuotot eri kuukausina, 3/2002 - 6/2017



Aineisto: Seligson & Co OMX Helsinki 25 -ETF:n tuotot
Lähteet: Seligson & Co / Sijoittaja.fi

On myös paljon muita anomalioita markkinoilla olemassa, jotka voivat olla niin päivä-, viikko-, kuukausi-, vuosi- ja pidempiäkin kokonaisuuksia. USA:ssa Amerikkalaisen jalkapallon Super Bowl tapahtuman voittaja vaikuttaa koko tulevan vuoden markkinoiden kehitykseen. Finaali pelataan joka vuosi helmikuun alussa tammikuuilmiön jälkeen. Tammikuu on yksi vuoden parhaista kuukausista omistaa osakkeita.

Super Bowl indikaattori taas jakaantuu ammattilaissarjan NFC:n ja AFC:n mestareiden väliseen finaaliin. Siinä missä vanhan liiton joukkueet tykkäävät juosta pallon kanssa pitäen sitä riskittömämpänä vaihtoehtona tuoden turvaa myös osakemarkkinoille. Riskiä rakastavat ja sen tuomat suuret tuotot ovat taas AFC:n joukkueiden kannattajilla aina mielessä. Yltiöpäinen heittopeli voi tuoda riskejä mukanaan ja laskevat markkinat. Minulla ei ole tarkkoja prosentteja, mutta tämäkin on ollut luotettava mittari pitenmässä mittakaavassa.

3 Poliittisen valtapelin vaikutukset rahamarkkinoihin

Tässä luvussa kolme käsitellään poliittisen valtapelin vaikutusta rahamarkkinoihin ja miten sen vaikuttaa maailmankulkuun. Kuinka Demokraattien vaalivoitto avasi mahdollisuuden lääketeollisuuden tuloksen teolle heti presidentin vaihduttua. Seuraan paljon erilaisia tietolähteitä talouskanavista uutislehtiin ja tuon esille myös omia ajatuksia asioita tässä Portfolio tyyppisessä Opinnäytetyössäni.

3.1 USA:n presidentinvaalit Joe Biden vs. Donald Trump

Politiikka vaikuttaa suuresti maailmantalouteen ja ei oikeastaan ole yhtä suurempaa tekijää tai yksittäistä tapahtumaa kuin USA:n, maailman johtavan talousmahdin presidentin valinta, sillä häntä pidetään maailman vaikutusvaltaisimpana miehenä. Vuonna 2020 tilanne oli siinä mielessä poikkeuksellinen, että valinnan yhteydessä elämään alkoi vaikuttamaan Covid 19 pandemia.

Ehdokkaiden näkemys oli täysin erilainen siinä, että republikaanien Donald J. Trump kannattaa talousnationalismia, maailmankaupan tulleja ja USA:n talouden tukemista. Kun taas globalisti

Demokraatti Joe Biden vastakkaista puolta. Myös heidän pandemian hoidossa oli havaittavissa suuria eroja ja tämä avasi isoille lääkeyhtiöille oivan tien tuloksen tekoon jälkinmäisen voittaessa vaalit.

3.2 Isot lääkeyhtiöt (Big Pharma)

Kymmeniä miljardeja voittoa tehneet kahden viime vuoden aikana tehneet firmat avasivat myös sijoittajille oivia mahdollisuuksia tuloksen tekoon. Aluksi kilpaan ottivat osaa Astra Zeneca, Johnson & Johnson, piskuinen ja pieni Moderna sekä Pfizer-Biontech, joista varsinkin Moderna 1423% ja Biontech 1977% 15.12.2021 mennessä ovat tarjonneet loistavia tuottoja.

Modernan osakkeen kehitys on huimaa ja nopeaa. Keväällä 2020 kuulin siitä ensimmäisen kerran Russian Television uutiskanavalla talousohjelmassa Boom and Bust. Hinta Nasdaqissa oli silloin 22 dollaria. Kun tarve rokotteesta levisi maailmalle lähti osakkeen hinta nousemaan ollen parhaimmillaan 455 dollaria kappaleelta. Sitä tuki myös Joe Bidenin valinta USA:n presidentiksi, sillä tiesin jo entuudestaan hänen ja demokraattien vahvat sidokset isoihin lääkeyhtiöihin. Lobbausrahaa lakien läpäisyyn ovat sittemmin kyseiset politiikot saaneet noin 286 miljoonaa dollaria. (Boom&Bust 2021)

Kuva 10. Modernan osakkeen kehitys (MSFT Bing 2021).

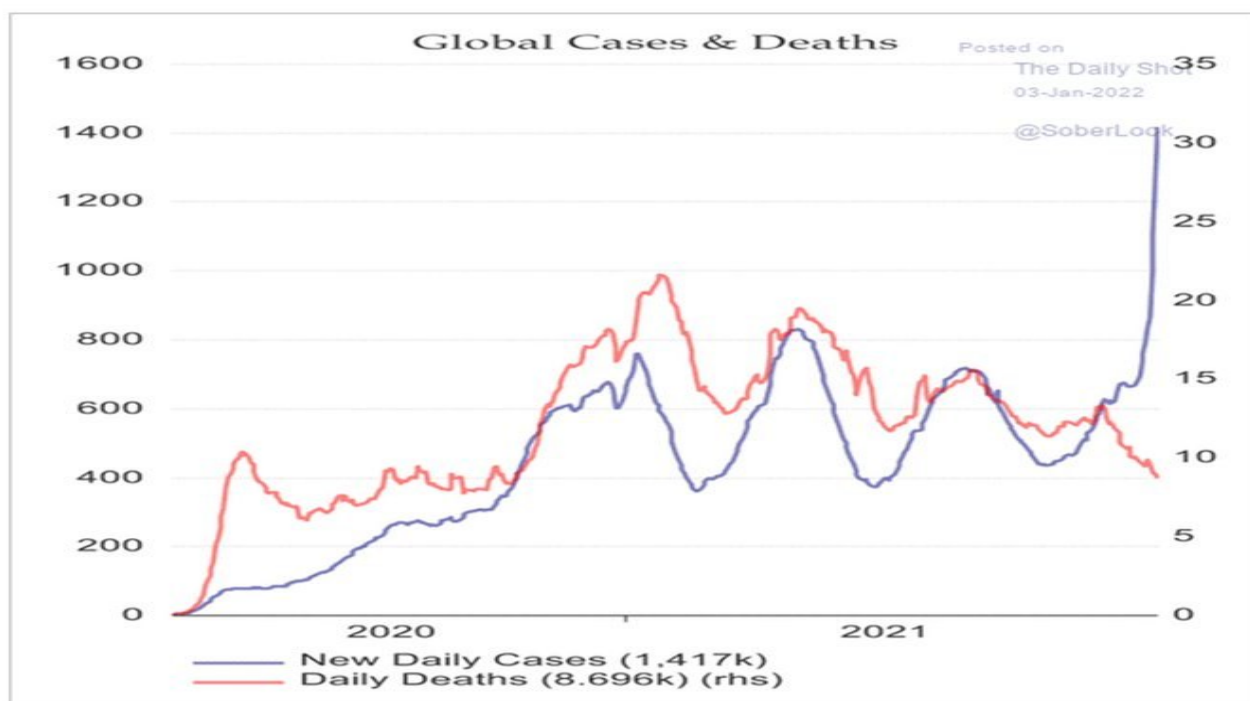


Modernan osake laski perjantaina 27.8.2021 neljä prosenttia. Suursijoittajat kotiuttivat voittoja Modernan osakkeesta samaan aikaan kun sitä spämmättiin Wall Street Betsissä ja muissa paikoissa. Kun osaketta spämmätään piensijoittajille niin se tarkoittaa aina, että suursijoittajat myyvät. Syynä Modernan myyntiin oli se, että analyytikot arvioivat sen tuloksen laskevan jopa 40%. Laskun jyrkkyydestä päätellen jotkut jo shorttaavat Moderna. Uudella viruksella saadaan taas osake nousuun kun sellainen markkinoille tulee.

Lääkeyhtiöiden välistä kilpailua pitää seurata tarkasti, jotta pysyy tekemään oikeat päätökset sijoituksilleen. Samoiten kuten Nokia hävisi kilpailun maailmanjohtavana kannettavien puhelimien valmistuksessa, koska ei luottanut hipaisunäyttöjen läpilyöntiin jäi rokotekilpailussa Astra Zeneca jälkeen, koska heidän tuotteensa todettiin synnyttävän haittavaikutuksia mm. veritulppia ihmisille paljon enemmän kuin kilpailijansa.

Kilpailun edetessä myös heidän tuotteistaan oli paljon tietoa tarjolla markkinoilla siinä missä rokotteiden tehoja verrattiin keskenään viruksen torjumiseksi, niin myös muilla kilpailutekijöillä kuten hinnalla on paljon merkitystä. Luottamussuhdetta on aina haastellista saavuttaa asiakkaiden kanssa, mutta uskon tässä tapauksessa pelon kuolemasta nopeuttaneen monen ihmisen valintaa.

Kuva 11. Covid tapaukset ja siitä johtuvat kuolemat (Kangasharju 2022).



Koska niin elämässä kuin sijoitusmarkkinoillakin niin pelko kuin ahneus vuorottelevat ennakkoin kuvassa näkyvän tilaston vähentävän rokotteiden ja lääkkeiden tarvetta. Ihmiset ei pelkää sitä mikä heitä ei tapa. Paluu normaaliin elämään saattaa tapahtua yllättävänkin nopeasti. Alpha oli paha, Delta vielä pahempi, mutta tiedot Omikronin vaarallisuudesta ovat vaihtuneet, vaikka se tarttuukin edeltäjiänsä nopeammin.

Covid 19 Pandemia on ollut rahasampo lääkeyhtiöille ja voitot lasketaan kymmenissä miljardeissa, esim. Pfizer-Biontech ilmoitti vuodenvaihteessa 2021-22 yli 31 miljardin voitot pandemian hoidosta, näinä päivinä lääkeyhtiöt tuottavat noin 90 miljoonaa dollaria päivässä. Vallan ja rahan kahvassa ovat kiinni myös valtaa pitävät demokraattisen puolueen poliitikot, jotka saavat tukuittain tukia ja lahjuksia. Tämän kaiken huomanneena jo silloin kun Joe”Big Pharma”Biden valitiin presidentiksi tulevaisuuden ennustukseni osui oikeaan ja tein yhden elämäni parhaista sijoituksistani.

Tiistaina 10.8.2010 nykyinen pääministerimme Sanna Marin on kirjoittanut seuraavaa, historialla on tapana toistaa itseään:

Nyt se sitten vihdoin selvisi: sikainfluenssauhkaa ei todellisuudessa ollutkaan. Ainakaan siinä määrin kuin media, poliitikot ja lääketieteen ammattilaiset uhan vaarallisuudesta varoittelivat. Mutta kuka oikein hyötyi possujen kärsillä ja saparoilla lietsotun hysterian ylläpitämisestä? (Marin 2010)

Rokotevalmistajat saivat yksin Suomelta 100 miljoonaa euroa paksumman lompakon rokotteista, joiden vaikuttavuudesta terveyden laatuun ja tilaan on heikosti näyttöä. Euroopan tasolla possurokotekustannukset kipuavat miljardeihin. Pelko ja uhka ovat aina olleet tehokkaita markkinointikeinoja ja näiden varjolla on helppo myydä kansalle kuin kansalle palanen turvallisuudentunnetta. (Marin 2010)

Massahysterian saavutettua kipupisteensä ei järjelle tai tosiasioille enää ole sijaa julkisessa keskustelussa. Päätöksenteosta tulee kiihotetun kansanjoukon lepyttämisen airut. Sanaparsi ”mitä jos” onkin yksi tehokkaimmista holtittoman rahanmenon oikeuttavista taikasanoista. Esirippu laskee ja lääketeollisuus kumartaa katsomossa töllöttäville aivottomille lampaille. (Marin 2010)

Lääketeollisuus kuljettaa lääkäreitämme vuosittain varsin avokätisesti erilaisiin seminaareihin ja koulutustapahtumiin ympäri maailmaa. Esimerkiksi Tampereen kaupunginhallituksen

henkilöstöjaostolle tulee vuosittain hyväksyttäväksi kymmeniä tämänkaltaisia seminaarikutsuja. Toiminta on mahdollista, koska siitä hyötyvät sekä matkojen kustantajat että vastaanottajat. (Marin 2010)

Lääkeyhtiöt saavat sanomansa perille ja kenties myötämielisemmän suhtautumisen tuotteisiinsa eli pidemmän päälle lisää rahaa, kaupunki saa maksutonta koulutusta lääkäreillensä ja lääkärit saavat kokemusta, tietoa ja tärkeydentunnetta matkoiltaan. Tilannetta voidaan halutessa perustella myös asiakkaan hyödyn näkökulmasta: saavathan sairaatkin tuhansien eurojen arvosta ammattitaitoisempaa apua vaivoihinsa. Toiminnan eettisyys on kuitenkin helposti myös kyseenalaistettavissa. ”Lahjuksilla” on aina hintansa ja lopulta laskun maksavat kuluttajat lääkkeiden hintojen sekä vääristyneen kilpailun ja tarjonnan muodossa. (Marin 2010)

Lääketeollisuus on yksi vaikutusvaltaisimmista nykypäivän poliittisista viiteryhmistä ja se toimii samalla paperisella polttoaineella kuin mikä tahansa kapitalistinen instituutio – rahalla. Samalla kun rikkaita länsimaita suitsutetaan erektio- ja elintapatautilääkkeillä, ei kehitysmaihin tahdo riittää edes historiallisen kehityksen näkökulmasta yksinkertaisimpia lääkkeitä ja rokotteita. Suomenkin 100 miljoonan possurokoterahalla olisi ollut mahdollista estää lukematon määrä lapsikuolemia kehityksissa. (Marin 2010)

Toinen vaihtoehto olisi ollut laittaa rahat kotimaassa ennalta ehkäisevään sosiaalityöhön, päihdetyöhön ja terveystalouteen. Nämä jos mitkä ovat todellisia ”mitä jos” arvoisia resurssikohteita. Ehkä saamme vielä oikeudenmukaisuutta rahanmenoon, kunhan kansa saa taakseen miljardien arvoisen lobbauskoneiston, jolla voidella päättäjiä? (Marin 2010)

3.3 Kiina – Idän jättiläinen

Kiina on noussut merkittäväksi talousmahdiksi viimeisen 30 vuoden aikana. Ihan viimeisten vuosien aikana on ollut puhetta, että se nousee ohi Yhdysvaltojen, jotka perivät maailmantalouden johtopaikkansa vanhalta siirtomaaherralta Iso-Britannialta toisen maailmansodan päättymisen yhteydessä. Siinä välissä Adolf Hitlerin Natsi-Saksan talousmahti 1930 luvulla oli voimatekijä hetken aikaa.

Tämä kaikki on osa luonnollista kehitystä kun kansakunnat kilpailevat hyvinvoinnista ja rajallisista resursseista keskenään. Kiina markkina-alueena on minulle aina ollut hyvin vähän tunnettua aluetta, mutta vuoden 2021 tietojen mukaan poliittinen edustus kehityksessä on vieläkin vahvaa, sillä maata johtaa periaatteessa kommunistinen puolue. Sivusta olen seurannut mm. heidän Afrikan maiden investointeja sekä oman sisämaan kiinteistöyhtiöiden massiivista velkaantumista.

Kuva 12. Alibaba kurssin kehitys (stockcharts.com 2021).



Kiinalaiset teknologiaosakkeet ovat olleet alamäessä viime aikoina, nyt merkkejä on ostosignaaleista ja vaihdon volyymin kasvusta. Kuvassa Alibaban kehitys viimeisen puolen vuoden ajalta. Osta halvalla, myy kalliilla tätä hetkeä kuvastaa mm. seuraavat seikat:

Kiinassa jopa 30 prosenttia kaikesta vähittäismyynnistä tapahtuu internetyritysten kautta, Kiinassa niinkuin muuallakin ollaan huolissaan tietoturvasta, yksityisyydestä ja internetjättien monopolistisesta käyttäytymisestä. Regulaatio on lisääntynyt huomattavasti ja saanut aikaan jyrkän kurssien pudotuksen sijoittajien pelätessä pahinta skenaariota, jossa kiinalaisosakkeiden listaus USA:ssa lopetetaan. (Heikkilä 2021)

Kiinan teollisuus- ja tietotekniikkaministeriön esittämä uusi aikataulu saattaa asettaa lopun sääntelyn epävarmuudelle Kiinan internet alalla. Digitaalitalouden kehityksen tukeminen on

edelleen Kiinan keskeinen poliittinen painopiste. Uudet laajemmat internet alan säännöt ovat samankaltaisia kuin EU:n yleinen tietosuoja-asetus(GDPR) ja muut Yhdysvalloissa ehdotetut toimenpiteet. (Heikkilä 2021)

Vaikka uudet määräykset opetusohjelmista aiheuttivat laajempaa osakemyyntiä Kiinan teknologiaosakkeissa, on hyvä muistaa, etteivät ne koske koko Kiinan internetsektoria. Internet alan viimeaikaiset uudistukset voi rinnastaa Kiinan terveyshuoltosektorin uudistuksiin vuonna 2018, mikä toimi kasvua edistävänä tekijä terveydenhuollon yrityksille seuraavina vuosina. Jos historia toistaa itseään, nyt on hyvä hetki ostaa kiinalaisia teknologia osakkeita. Sijoittajan on kuitenkin otettava huomioon, että kohonneen poliittisen riskin ja markkinatunnelmien vuoksi korkea. Eettisyyden pohdinta on kanssa näinä päivinä muotia, sillä halulle reguloida kyseisiä yhtiöitä on tärkeät syyt. Toimintatavat ja monopolistiset kilpailukeinot eivät ole olleet eettisesti kestäväällä pohjalla. (Heikkilä 2021)

Charlie Munger täytti juuri 98 vuotta ja on tuplannut BABA omistuksensa. Kokeneena sijoittajana hän ei teknistä analyysia tutki vaan toimiin enemmän fundamenttipohjalta. Aikana jolloin BABAn osakekurssi on ollut vahvassa laskusuhdanteessa. Tilanne on seuraava 4.1.2022.

3.4 Suomen ja EU:n tulevaisuus

Niin maailmantalous kun siinä toimivat ihmiset elävät eri aikakausien sykleissä. Siinä missä yhteiskunnan kurjuus ja köyhyys luo vahvoja ihmisiä, he luovat hyvinvoivan yhteiskunnan, jossa on helppo ja mukava elää. Helppo ja mukava yhteiskunta taas luo heikkoja ihmisiä ja he luovat yhteiskunnasta kurjan ja köyhän. Mielestäni isovanhempani ovat eläneet kurjuudessa ja köyhyydessä, vanhempieni sukupolvi on ollut vahva ja minun sukupolvi on saanut elää mukavasti. Mikä on meidän perintö seuraaville, kurja ja köyhä?

Havaitsen Suomen johtamisen tapahtuvan EU:n päämajasta ja Brysselistä. Olemme osa isompaa kokonaisuutta, jolle kokonaisuus ei välttämättä ole ollut se paras vaihtoehto. EU:sta eniten hyötyvät vanhat Varsovan liiton maat heidän jo 30 vuotta kestäneestä kommunismin toipumisesta Neuvostoliiton kaaduttua 1991. Toisaalta Suomi ja muut Länsi-Euroopan maat kärsivät nuoren

työvoiman pulasta kansakuntien vanhetessa ja syntyvyyden laskiessa. Sen takia työperäinen muutto on yksi oikeista ratkaisuista hyvinvoinnin jatkuvuuden kannalta.

Suomea niin kuin koko maailmantaloutta on jo kaksi vuotta kurittanut maailmanlaajuinen pandemia. Meillä on ollut puhetta niin tehohoitopaikkojen loppumisesta sairaaloissa, poliisien vähydestä yleisen järjestyksen pidossa ja oikeusjärjestelmän ruuhkautumisesta. Samaan aikaan meillä on velkaa enemmän kuin koskaan ennen eikä verotuskaan jää paljoa jälkeen maailman suurimmista verottajista. Voidaankin kysyä mihin rahamme menevät? Korona ei sinänsään riitä vastaukseksi, koska ongelmat ovat alkaneet syntyä jo sitä ennen.

Ei tiede voi olla kritiikin yläpuolella. Se kehittyy kritiikin ansiosta, on todennut Vesa Puttonen. Sama asia pätee talouden hoitoon. Korostan avoimuutta ongelmien kohdatessa. Jan Vapaavuori on kirjoittanut aiheesta kirjan Puoliholtiton Suomi jo vuonna 2016. Se tarjoaa näkemyksen Suomen luisumisesta talouden karkikaartista keskikastiin. Samaan asiaan ovat omat kommentinsa antaneet myös monet muut suuret talousvaikuttajat Björn ”Nalle” Wahlroosin johdolla.

Kuva 13. Valtion ja kuntien tulot ja menot (Akava Works 2021).

**Akava
Works**



Taloudessamme julkinen puoli on ollut raskaasti alijäämäinen sitten vuoden 2008. Sote-uudistuksen piti tuoda säästöjä ja tehokkuutta. Meillä ei ole varaa pitää hyvinvointia velalla loputtomasti. (Fjäder 2022)

Suomea verrattaessa Sveitsiin meidän julkisen puolen työvoima, mikä ei siis tuota mitään hyvää BKT:n määrään on yli puolet isompi kuin Sveitsin vastaava, jossa taasen on puolet enemmän kansalaisia. Näin ollen kokonaisveroasteemme on yli 40 prosenttia ja heidän vastaavansa 10-20%. Edelleen Suomessa vain 1/3 kansasta tekee taloudellisesti tuottavaa työtä, loput ovat lapsia, opiskelijoita, virkamiehiä, eläkeläisiä jne. Työvoimasta noin 700 000 henkilöä, joka käsittää neljänneksen työvoimasta työskentelee julkisella sektorilla.

Kapitalismi on rahan valtaa, fasismi kansan valtaa ja kommunismi valtion valtaa. Kansa ja valtio ovat kaksi eri asiaa. Aivan samalla tavalla kuin McDonalds-yhtiö on eri asia kuin sen asiakkaat. Tai farmia pyörittävä maanviljelijä on eri asia kuin farmin eläimet. Jos valtio ei olisi enää olemassa, niin ihmiset olisivat silti edelleen olemassa. Kuvittele firma joka pyörittää puuvillaliiketoimintaa orjatyövoimalla. Ovatko orjat sama kuin firma? Ei ole. Jos firma kaatuu ja orjat vapautuvat, niin orjat voivat jatkaa elämäänsä vapaina vaikka firmaa ei enää olisi olemassa. (Mänty 2021)

On myös mielenkiintoinen huomio, että valtio ei myöskään ole sama asia kuin sen ministerit ja virkamiehet. Yksikään 100 vuotta sitten valtion palveluksessa ollut ei enää ole valtion palveluksessa, mutta silti valtio on edelleen olemassa. Hyvä vertaus on että vuoden päästä yksikään ihosoluistasi ei ole enää sama kuin nyt, mutta iho on silti samanlainen ja olemassa. (Mänty 2021)

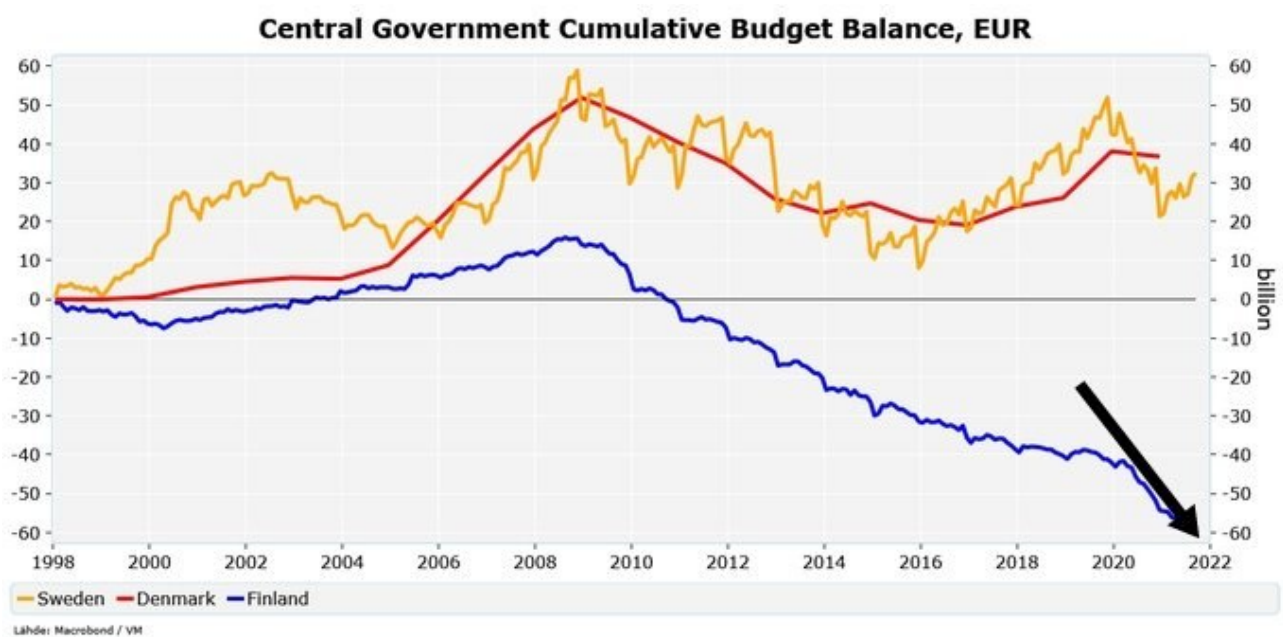
Se mikä on hyväksi valtiolle, ei välttämättä ole hyväksi kansalle/ihmisille. 1930-luvulla Neuvostoliitolla oli enemmän tuloja kuin aikaisemmin, sillä he möivät ukrainalaista viljaa ulkomaille. Samaan aikaan 3-14 miljoonaa ukrainalaista ihmistä eli osa kansalaisista kuoli nälkään, koska heidän viljaa oli viety. Tätä kutsutaan Holodraumiksi. (Mänty 2021)

Toisaalta se mikä on hyväksi kansalle, ei välttämättä ole hyväksi valtiolle. Valtiolle on parempi mitä enemmän ihmiset ovat riippuvaisia valtiosta, sillä nämä luonnollisesti useimmiten äänestämään vahvemman ja isomman valtion puolesta. Eli mitä isompi julkinen sektori ja mitä enemmän ihmisiä,

jotka ovat riippuvaisia valtion tuista, sen vankempi on valtion asema. Vastaavasti jos valtaosa ihmisistä tulee toimeen ilman valtiota, niin valtion asema on paljon hauraampi. (Mänty 2021)

Björn Wahlroosin mielestä Suomen johtaminen on kadoksissa. Päätöksenteko kestää liian kauan vertauksena, että monessa Euroopan maassa päätöksiä tehtiin yhdessä yössä, meillä siihen saattaa kestää kuukauden päivät. Syy löytyy hänen mielestään perustuslaista, joka hänen mukaan lisää päättäjien määrää liikaa ja näin ollen päätöksen teko kestää ja horjuu. Vertauksena kansallisen kriisin aikana, jollaiseksi Covid19 pandemian saapuminenkin aiheutti, niin Yhdysvalloissa presidentin päätäntävalta vaan lisääntyy. (Paunonen 2021)

Kuva 14. Suomen tilanne verrattuna Tanskan talouteen (Marcobond/VM 2021).



Tähän voidaan vielä lisätä Björn Wahlroosin mielipide siitä, että yhä harvempi kapitalisti viihtyy Suomessa. Suomalaiset suuryritykset ovat menestytarina, mutta ne tekevät tulosta aivan muualla kuin kotimaassa. Suomessa yritysten toimintaolosuhteet eivät ole kehittyneet vastaamaan kehitystä, jonka mm. globalisaatio ja EU-jäsenyys loivat jo muutama vuosikymmen sitten. (Keskinen 2021)

Miten olemme päätyneet tähän tilanteeseen? Yhteiskunnallisessa keskustelussa osakekeinottelijoita eli päiväkauppiaita verrataan huumekauppioihin ja pidetään parempana, että

heidän pitäisi olla työttömänä kortistossa? Ainahan Suomessa rikastuminen muulla kuin lottoamalla on ollut väärin, mutta tämä suunta on käsittämättömällä tasolla. Valtamedia on osalta syyltään vaikuttanut tilanteen huonoon kehitykseen. (Saarinen 2022)

4 Sisäpiirin päätökset ja sitä seuraavat kurssimuutokset

Portfolio Opinnäytetyöni edellisissä kappaleissa keskityttiin makrotalouden tapahtumiin ja päättäjiin joille talous ei aina ole tärkein osa päätöksenteossa. Lopuissa kappaleissa keskitytään taas rahoitusalan ammattilaisiin ja yksityissijoittajiin, jotka tekevät mikrotasolla päätöksiä ottaen huomioon isommat muuttuvat tekijät.

4.1 Tähtisalkun hoitaja Mika Heikkilä

Mika Heikkilä salkunhoidosta: Vaikka Heikkilä on tullut tutuksi ennen kaikkea arvo-osakkeisiin keskittyvästä rahastoista, niin hänen suurin menestyksensä on ollut kasvu-osakkeisiin sijoittava Taalerin Mikro Markka -rahasto, joka on hänen ja Olli Viitikon yhteinen luomus. (Saarinen 2021)

Heikkilän mukaan menestyksen takana on kaksi keskeistä oppia, joiden varaan rahaston strategia on rakennettu. Ensimmäinen oppi on se, että on mentävä sinne, minne muut eivät ole menneet, eli mikä muita ei ole kiinnostanut. Silloin on mahdollista tehdä löytöjä, osakkeita, joiden hinnat ei ole kohdallaan, vaan ne ovat liian halpoja suhteessa potentiaalinsa. Näin voi käydä osakkeille, joilla on heikko likviditeetti eli niillä käydään vain vähän kauppaa, koska ne eivät kiinnosta sijoittajia. Tällaisia ovat olleet esimerkiksi Helsingin pörssin pienten yhtiöiden osakkeet. (Saarinen 2021)

Toinen Heikkilän mukaan tärkeä oppi on se, että sijoittajan kannattaa uskoa akateemisia tutkimuksia. Tutkimusten mukaan juuri nämä pienet yhtiöt ovat tuottaneet pitkällä aikavälillä muita paremmin. On vielä kolmaskin oppi, joka on hieman epätieteellisempi. Ilman intohimoa ja asialle omistautumista olisi Heikkilän mukaan mahdotonta menestyä salkunhoitajana ja sijoittajana. (Saarinen 2021)

Pienten yhtiöiden hyvien tuottojen kääntöpuolena ovat muita isommat riskit. Suurin riski niissä on heikko likviditeetti, eli osakkeista voi olla vaikea päästä eroon. Avainsana on varmuuden maksimointi, eli tarkkaakin tarkempi perehtyminen mahdollisiin sijoituskohteisiin. Heikkilän mukaan yhtiötä kannattaa seurata vuosi tai useampikin ennen ostopäätöksen tekoa. Näin Mikro Markassa tehtiin esimerkiksi vuosi sitten salkkuun ostetun autokauppaketju Kamuxin kanssa. Myös ohjelmistoyhtiö Qt Groupin ostopäätös syntyi vasta, kun luvut todistivat yhtiön kasvun lähteneen liikkeelle. Siinä vaiheessa kurssi oli ehtinyt nousta jo sata prosenttia, mutta enää ei harmita, kun kurssi on sen jälkeen vielä moninkertaistunut. (Saarinen 2021)

Samalla periaatteella Heikkilä perkaa myös jokaisen uuden listautujan. Viime kevään buumista salkkuun päätyivät Orthex, Sitowise, Solwers, Spinnova, Puuilo ja Toivo Group. Tärkeä periaate on myös se, että yhtiöstä ostetaan aluksi pienempi siivu. Jos kaikki menee hyvin, omistus voidaan myöhemmin vaikka tuplata. (Saarinen 2021)

Pitkäjänteisyys on Heikkilän mukaan menestystä tuova tekijä. Sijoituksiin lähdetään yleensä vähintään kolmen vuoden horisontilla. Hän luottaa perinteisiin neuvoihin: ”let your profits run and cut your losses”. Kun pieni kasvuyhtiö onnistuu ja kasvu alkaa toteutua, niin kertoimet räjähtävät. Silloin pitää antaa tuottojen kertyä. (Saarinen 2021)

Tappioiden katkaiseminen puolestaan tarkoittaa Heikkilälle niiden estämistä jo ennalta. On parempi välttää yhtiöitä, jotka joko lähtevät lentoon tai aiheuttavat täystuhon. Käänteellä spekulointia tärkeämpää on maksimoida varmuus. Ei haittaa vaikka osaketta ei saisikaan ongittua ihan pohja hinnoista. (Saarinen 2021)

Suurimpana onnistumisena Heikkilä pitää sijoitusta Qt Groupiin. Se on juuri sellainen kymmenkertaistuja, joita hän toivoi rahaston löytävän. Nyt se on kuitenkin kasvanut jo liian isoksi ja sen pois myynti on aloitettu. Menestys on ollut myös salkun suurimmaksi omistukseksi noussut Harvia. Peliyhtiö Remedy kuuluu osakkeisiin, joissa voi vain antaa voittojen juosta. Arvostustason kehitystä pitää toki seurata näissä kaikissa. Niin kauan kuin kasvu jatkuu, se oikeuttaa kohtuullisen kovatkin arvostustasot. (Saarinen 2021)

Heikkiä nostaa esiin myös Exel Compositen ja Detection Technologyn tyypillisinä yhtiöinä, joita hän etsii rahastoon. Ne ovat kapean niche-sektorin huippuosaajia, mutta samalla osa isompaa megatrendiä, mikä takaa kasvun. Samantapainen on yhtiö myös kaurabuumista omaa siivuaan hakeva Raisio. Juuri nyt häntä kiinnostaa Nokia. Näyttää, että käänne voi tapahtua. (Saarinen 2021)

Pitää ottaa vain riskejä, joita pystyy sietämään. Lisäksi hän kehoittaa olemaan rehellinen myös itselleen. Kannattaa myös lakata pelkäämästä romahdusta. Jos ei laita kaikkia rahojaan yhteen osakkeeseen, niin loppupeleissä ei voi hävitä. (Saarinen 2021)

4.2 Tieto on tärkeintä kauppatavaraa

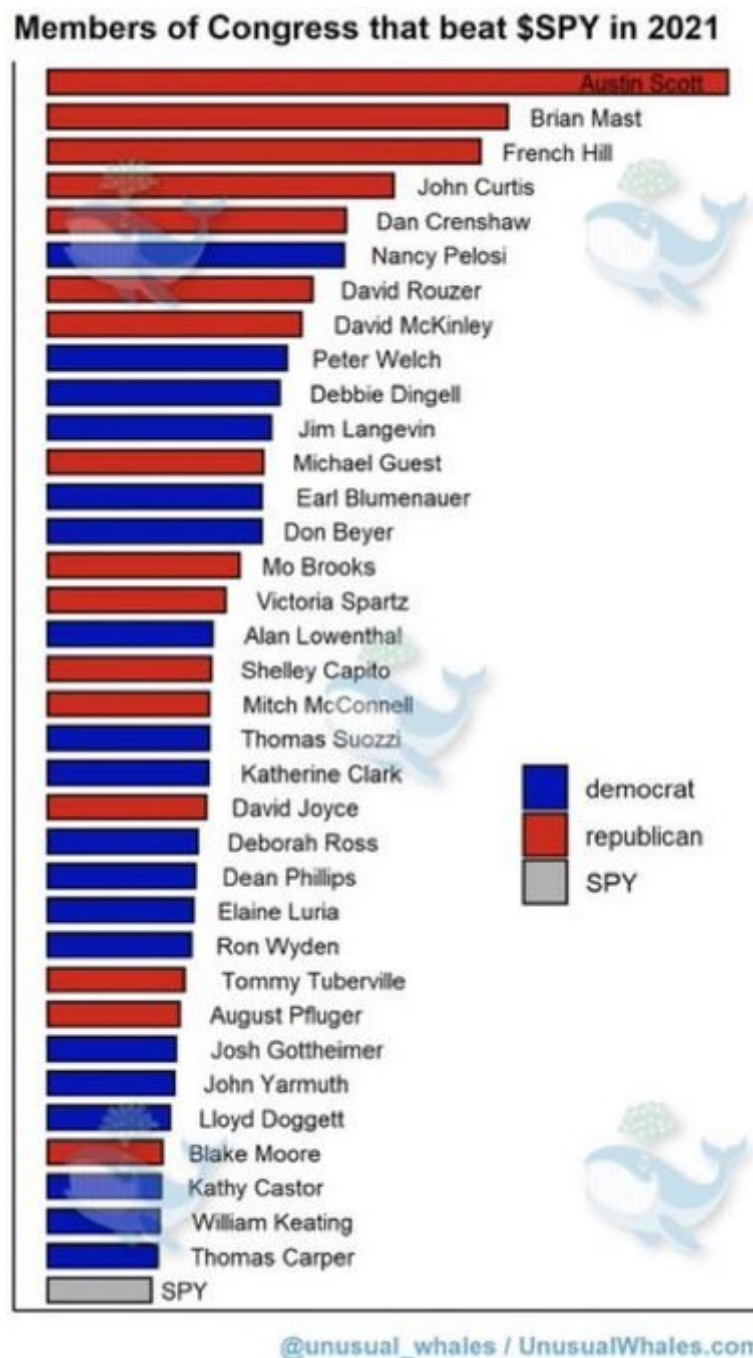
Oletko samaa mieltä? Jokainen taistelu voitetaan, ennen kuin se edes soditaan on lainaus Sun Tsun kirjoittamasta teoksesta Sodankäynnin Taito(The Art of War). Näin totesi Gordon Gecko elokuvassa Wall Street vuonna 1987. Michael Douglas näytteli nurkanvaltaajaa, joka oli suurta muotia 1980 luvulla varsinkin juppikauden lopussa. Hänet palkittiin kyseisestä suorituksesta parhaan miespääosan Oscarilla. Jokainen uusi ajankohta synnyttää pelureita markkinoille, ahneus ja pelko vuorottelevat.

Henkilökohtaisesti tämä yksittäinen elokuva vaikutti elämääni ehkä eniten mikä minusta tulisi isona? Roolisuoritus oli niin vakuuttava, taaksepäin sliipatulla tukalla mies uransa huipulla ja aina oikeassa. Juonen edetessä hän kumminkin paljastui markkinoiden väärinkäyttäjäksi ja joutui vankilaan. Elokuvan jatko-osa julkaistiin myöhemmin ja tarina jatkuu tuomion jälkeisellä elämällä. Ajankohdaksi oli valittu osuvasti IT-kuplan aiheuttama markkinoiden kuohunta ja Gordonin tyttären Rubyn aikuiseksi jo kasvaminen.

Todellisuudessa musta maanantai romahdutti USA:n markkinat, pari vuotta sen jälkeen romahtivat vuonna 1989 Japanin markkinat, joista he eivät kunnolla ole toipuneet vielä tähän päivään mennessä. Samalla kun naapurimaa Kiina on kasvanut vahvasti 30 vuoden ajan. Suomeen lama saapui 90-luvun alussa, jonka kärsijöihin kuului suuri liuta yksityisyrittäjiä, jotka olivat taanneet muiden ihmisten lainoja tai joutuivat lopettamaan oman yrityksensä.

Vain kolme parasta rahastoa pystyivät lyömään vuoden 2021 S&P500 indeksin kurssikehityksen heille luoduilla säännöillä. Seuraavassa kuvassa on esitetty samalta ajanjaksolta USA:n kongressin poliitikot, jotka omilla henkilökohtaisilla sijoituksillaan pystyivät peittoamaan kyseisen indeksin tuoton. Tieto on voimaa varsinkin kun etukäteen tietää, mitä asioista päätetään?

Kuva 15. Congressin jäsenet, jotka sijoittivat S&P500 indeksiä paremmin (UnusualWhales.com 2021).



Kuva 16. Kamux osakkeen kurssin kehitys



Yleisesti ottaen kannattaa seurata sisäpiirien ostoja ja myyntejä. Näistä ostot kuvaavat enemmän kurssin mahdollista nousupotentiaalia siinä missä myyntiin vaikuttaa niin nopean voiton kuin mahdollisten ”putkiremonttien” synnyttämä rahantarve.

Yllä toimitusjohtaja Juha Kalliokosken ostot Kamux yhtiön pörssiin listautumisen jälkeen. Jollei Juha olisi pääomistaja ja paras tuntemus yhtiön tekemisestä, niin sanoisin hänellä olevan lahjoja myös treidaamisen puolella. Sisäpiiri myynyt tasan kaksi kertaa, siinä missä ostopaikkoja on löytynyt 10 kappaletta.

Itse istun tätä kirjoittaessa pienen pinon päällä, jonka olen ostanut Korona-alamäen pohjalla sekä myynyt alle 10 eurossa ja ostanut takaisin yli 9 eurossa. Nyt kurssin ollessa hieman alle 15 euroa mietin position luopumisesta, koska viime viikon osavuositiedot ilmoitti, että kasvua on luvassa, mutta kannattavuus kärsii.

Alta löytyy Solteq Oyj:n toimitusjohtajan myynnit vuodelta 2021. Kuinka ollakaan hän onnistui luopumaan omistuksista parhaaseen mahdolliseen hintaan, mitä kyseisenä ajankohtana on ollut mahdollista. Ehkä hän tiesi tilanteesta enemmän kuin moni muu. En syytä enkä moiti, vaan pyydän yksityissijoittajan roolissa seuraamaan, mitä sisäpiiri tekee ja milloin.

Kuva 17. Solteq osakkeen kurssin kehitys vuodelta 2021



Mitä yllämainitusta kuvioista voimme päätellä? Sijoitusmielessä pidän ainakin erittäin tärkeänä seurata kuka kyseistä ostokohdetta omistaa jo entuudestaan. Vielä parempi on löytää toimivan johdon omistavansa sitä ja vielä omalla pääomalla hankittuna vaihtoehtoisesti sille, että he ovat saaneet ne jonkinlaisena kannustimena pyrkiä vielä parempaan kuin ovat lupautuneet.

Jokaiseen sisäpiirin ostoon kannattaa silti varautua varauksella. Jos kyseessä on suhteellisesti pienen osake-erän hankinta ja sen liittäminen ennalta hankittuun suureen positioon, niin pidän sitä lähinnä kannustimena houkutella kohdetta uusille omistajille. Näin olen huomannut esim. Kamuxin toimitusjohtajan toimineen viimeaikaisen kehityksen saralla. Lisätietoa löytyy paljon EuroClearin asiakaspääätteeltä, sillä moni kohdeyritys julkaisee vain 20 tai 100 suurimman omistajan nimen omissa tiedoissaan.

Suurimmat omistajat siinä missä tunnetuimmat sijoittajat saavat toiminnallaan aikaan isojaakin kurssimuutoksia. Tilanteen tulkitsemista luonnollisesti vaikeuttaa se, että he eivät välttämättä halua tehdä isoa numeroa heidän toimistaan ja siirroista markkinoilla. Keinoja tähän välttelyyn löytyy useitakin, mutta mainitsen tässä tärkeimpänä Blokkikaupan, jossa ison erän ostaja yleensä

saa pienellä alennuksella omistukseensa sen sijaan, että ostaisi markkinoilta saman määrän pienissä erissä.

Asian tapahtuessa suurimmat tiedonjyvät saa välittäjiltä, varsinkin jos kyseessä on ollut vain yksi välikäsi, niin silloin on helpommin pääteltävissä kuka tai ketkä ovat olleet asialla? Tämä helpottaa oman omistuksen sijoitushorisontin määrittämistä sekä tietoa siitä mitä tulevaisuus mahdollisesti tuo tullessaan. Pidän sijoittamisen yhtenä haasteellisimmista suorituksista omaisuuden luopumisen oikeasta ajankohdasta. Varsinkin kun mahdollisuudet vaihtelevat tästä päivästä kuolemaan asti. Joistakin kohteista olen luopunut jo eilen ja toisten kanssa menen hautaan asti. Ikinä en ole ollut vielä oikeassa?

4.3 Kuvitteellinen tarina oikotiestä onneen

Uutisissa voidaan sanoa, että pörssissä oli ennätyspäivä. Tai että kurssit laskevat ja se on huono juttu taloudelle. Kurssien nousun uskotaan tarkoittavan, että kaikki on hyvin. Pörssin liikkeet eivät kuitenkaan kerro mitään ihmisten arjesta. Paitsi ehkä korona-aikana tai finanssikriisin aikaan. Muuten kurssit eivät mittaa mitään arkista. Kurssit mittaavat lähinnä uskoa. Pörssin toiminta on yksinkertaista, mutta sillä tienäminen on eri juttu. (Henrik 2019)

Ajatellaan, että omistat vaikka vedenpullotus firman. Sadevedestä suodatettua Norwegian Mountain Mistiä. Haluat kasvattaa tuotantoa, mutta sinulla ei ole rahaa. Silloin sinun pitää hankkia sijoittajia, jotka uskovat tuotteeseen. Saat kasvatettua tuotantoa ja pian firmasta tulee valmis listautuja pörssiin. Lasket liikkeelle osakkeita vaikkapa 100 kruunun hintaan. Saat lisää rahaa tuotannon kasvattamiseen. Pullotettua sadevettä myydään jo ulkomailla ja voit laajentaa tuotevalikoimaa. (Henrik 2019)

Alat myydä suodatettua lunta, Norwegian Ice Cold Crystalia. Alkuperäiset sijoittajat saavat osansa voitoista. Meklarit huomaavat, että firmaasi sijoitettu raha tuottaa voittoa. He ostavat firmasi osakkeita ja maksavat niistä jo 500 kruunua sillä he ovat varmoja, että hinta jatkaa nousuaan. Osakkeet ovat siis vain pieniä osuuksia firmasta. Ja niiden hinta perustuu pelkästään tulevaisuuden odotuksiin. Kauppaa käydään koko ajan ja määrät ovat valtavia. (Henrik 2019)

Ennen osakkeita omistivat yhtä lailla rikkaat kuin keskituloisetkin. Firmat olivat yhteiskunnan tukipilareita 70-luvulle asti. Sen jälkeen vastuu ulottui enää osakkeenomistajiin. Firmojen päätehtäväksi muodostui voiton tuottaminen omistajilleen. Siihenhän nykyaikainen kapitalismi perustuu. Ahneus on hyvästä. Lopulta jostain löytyy mätäpaise ja kaikki romahtaa. Kuten IT-kuplan kanssa kävi aikanaan. Se on kuin nätiksi meikattu huora, jolla onkin kuppa. (Henrik 2019)

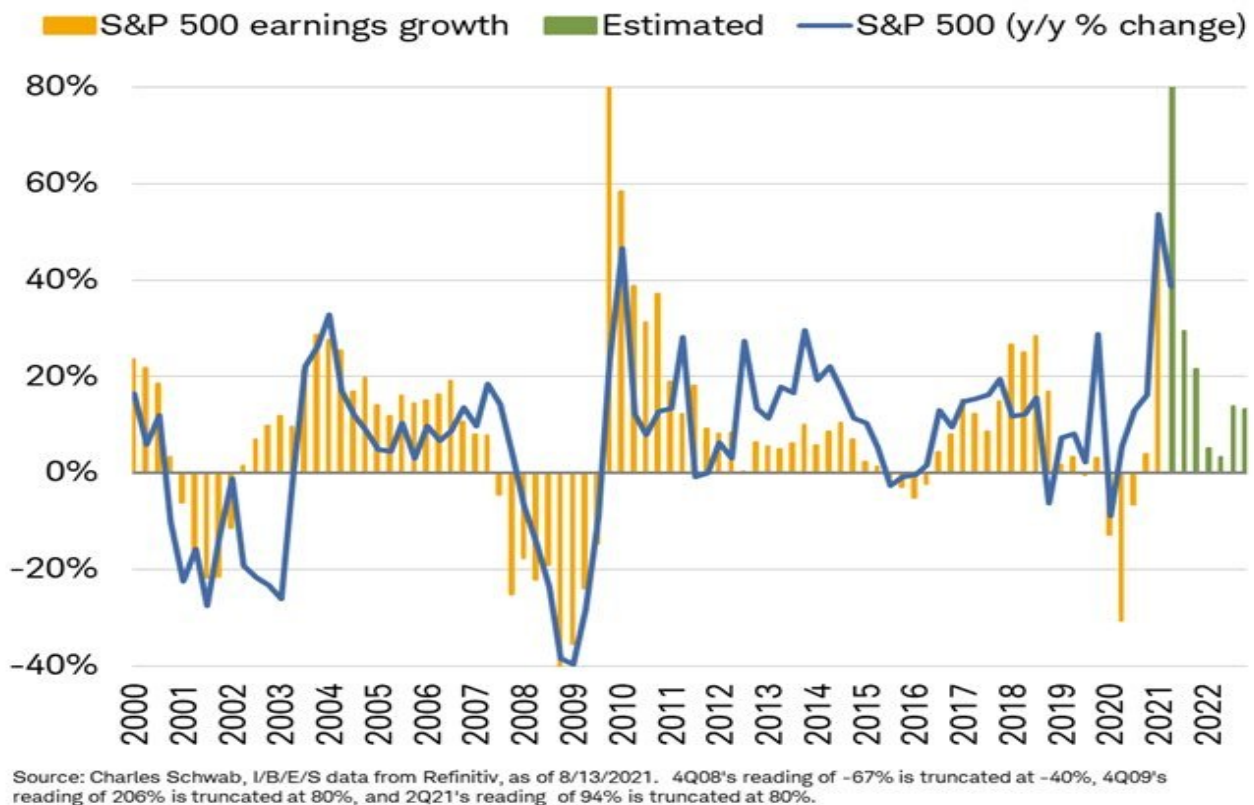
Eli pitää vain löytää nouseva firma ja ostaa ennen muita. FIFO, first in and first out. Kun firma nousee kansan huulille, on aika myydä. Kurssinousu ei ole ikuista. Romahdus tulee aina. Kun se tulee, ihmiset menettävät asuntonsa ja työpaikkansa. Siinä vaiheessa pörssin liikkeet alkavat näkyä kaikille. (Henrik 2019)

Firma alkaa ostaa omia osakkeitaan pitääkseen niiden arvoa yllä. Arvo nousee kun saatavuus vähenee. Firmat alkavat ajatella selviytymistä lyhyellä tähtäimellä. Oikea strategia on siirtää rahoja eri firmojen välillä. Ostaa ennen arvonnousua ja myydä ennen romahdusta. Etsiä uusi kohde ennen kuin muut huomaavat. Pidemmän päälle semmoinen on liian riskialtista. Pitää myös analysoida informaatiota. Pitää etsiä tietoa, joka ei yleisesti ole saatavilla. Se sinun pitää selvittää itse. (Henrik 2019)

Tärkeintä on informaatio. Pitää olla tietoa, jota muilla ei ole. Parasta on kun painostus yhdistyy lupaukseen voitoista. Silloin tiedon lähdekin tietää, ettet paljasta mitään. Kaikilla osapuolilla on salattavaa. Kaupankäynti on suljettu systeemi. Tieto kiertää äärimmäisen vauraan eliitin keskuudessa. Tietoa saa kaverilta, joka on töissä fuusioituvassa yrityksessä. Tai asianajajalta joka valmistelee yrityskauppoja. Tai joltain jota ottaa päähän, ettei ole koskaan rikastunut. (Henrik 2019)

Tulosvaroitukset näkyvät yleensä suoraan osakekurssissa. Siksi tulosvaroitukset pitää antaa julkisesti. Entä jos luvut näyttävätkin odotettua paremmilta? Tiedon voi myydä sijoittajalle ennen kuin se julkistetaan. Voi herätä epäily sisäpiiritiedon väärinkäytöstä. Kannattaa ennemmin hankkia osto-optio osakkeisiin. Se on vähemmän julkista kuin suora ostaminen ja lunastaa ne juuri ennen tiedon julkistamista ja alkaa ostaa isolla volyymilla, joka nostaa kurssia. (Henrik 2019)

Kuva 18. Osakekurssien ja tuloskehityksen yhteys (Charles Schwab 2021).



Aikaa on vain pörssin avautumisesta tiedon julkistamishetkeen. Sen takia monet tiedot julkistetaankin jo ennen pörssin avautumista tai sulkemista. Jos kurssi nousee liikaa, kauppa keskeytetään. Pitää tienata mahdollisimman paljon ennen kuin kukaan tajuaa. Olkoon osakkeen hinta 90 kruunua ja sitä ostetaan 50 miljoonalla. Hinta nousee 240 kruunuun ja näin tienataan hetkessä 81 miljoonaa. Se on harvoille niin arkista, että on helppo unohtaa, että se on laitonta. Mutta se on hyvinkin laitonta. He käyttävät paljon bulvaaneja ja käyvät kauppaa toisten nimissä. (Henrik 2019)

Vaatiiko se jotain erikoiskykyjä olla huipulla vuodesta toiseen isojen kauppojen parissa? Norjassa on rajallinen määrä näin varakkaita ihmisiä. He ovat ansainneet kiinteistöillä tai kaupalla, vastaanottokeskuksilla, kalalla, lastenkodeilla tai osakkeilla. 365 000 norjalaista omistaa osakkeita. Heistä 500 käy 80 % kaikesta osakekaupasta. 0,2% prosenttia tienaa. Sen jälkeen tulee iso väli. (Henrik 2019)

Kyse on verkostoista ja tiedosta. Ei tuurista vaan taidosta. Thomas Jefferson sanoi: "Kaikki ihmiset on luotu tasa-arvoisiksi. Jefferson sai kuusi lasta orjansa kanssa. Suhde alkoi, kun orja oli 14. Ehkä

tuo sitaatti oli iskurepliikki. Sitaatti on orjuuden vastainen, mutta miksi orjia oli? Miksi jotkut tekivät ilmaista työtä toisille? Koska maat kehittyvät eri tahtiin. Työvoimaa pystyttiin hakemaan vähemmän kehittyneistä maista. Samoin se on edelleen täällä Norjassakin. (Henrik 2019)

Ihmiset eivät synny tasa-arvoisina. Toisilla on suurempi halu menestyä. He ovat valmiita tekemään töitä haluamansa eteen. He haluavat pärjätä ja hoitaa hommansa. Valkoisella miehellä vauraasta maasta on mahdollisuus moninkertaistaa arvonsa. Hän on voittanut arvasta palkinnon. Monet heistä eivät tunne syyllisyyttä siitä, että eivät valmista mitään. Tehdastyöläiset valmistavat, samoin leipurit. Yhteiskunta ei ole tasa-arvoinen. Toiset istuvat puun varjossa kun muut poimivat puuvillaa. (Henrik 2019)

5 Yksityissijoittajan tekemät päätelmät eri tilanteista

Tässä luvussa käsitellään jokaisen meidän eli yksityissijoittajan asioita tulla paremmaksi säästäjäksi ja sijoittajaksi. Sen tarkoituksena on luoda taloudellista turvaa ihmisen elämään, jota pidän tärkeänä asiana kuten terveyttä, työ-uraa, hyviä ystäviä jne. Jokaisella ei tietysti ole aikaa tai haluaa hoitaa omia raha-asioitaan, niin heille edellinen kappale on sopiva joka elämäntilanteeseen. Kouluissa sinulle pidetään ensinmäiseksi luento ja sen jälkeen vasta tentti. Sijoitusmaailmassa asia on toisinpäin, ensinmäisenä testi ja vasta sen jälkeen opetus. Molemmat lähestymistavat asiaan ovat opettaneet minua paljon.

5.1 Top Gunin Mavrick

Nordnetin sosiaalisesta sijoitusverkostosta Sharevillestä löytyy aloittelevia sijoittajia, keskinkertaisia sijoittajia, kovan luokan sijoittajia ja guru-tason sijoittajia – ja sitten löytyy vielä norjalaisnimimerkki MAVRICK, Sharevillen paras sijoittaja, jonka salkun kehitys on täysin omissa sfääreissään (tilanne 15.4.2020): (Nordnet.fi/blogi 2020)

Kirjoitushetkellä MAVRICK on koko Sharevillen parasta tuottoa nauttivien jäsenten listan kärjessä selvin luvuin, kun tarkasteluperiodiksi otetaan vuodet 2017-19 ja kaikki aktiivisuustasot sekä kaikki omistumäärät (ja listalta poistetaan sellaiset käyttäjät, joiden kurssikäyrää on jäänyt vääristämään

esimerkiksi omistusten siirto muualta Nordnetiin – tällaiset voivat joissain tapauksissa jäädä näkymään kurssikäyrään yksittäisenä pystysuorana hypähdyksenä). (Nordnet.fi/blogi 2020)

Mikä on MAVRICKin käsittämättömän korkean ja tasaisen tuoton salaisuus? Millä eväin miehestä on tullut Sharevillen paras sijoittaja? Kysymme mieheltä itseltään! (Nordnet.fi/blogi 2020)

Moi MAVRICK, hienoa, että pääsit haastatteluun! Kerro hieman itsestäsi!

Kiitos kutsusta! Olen 44-vuotias mies. Asun vaimoni ja kahden lapseni kanssa Oslon lähellä. Minulla ei ole varsinaisesti taloustaustaa – olen opiskellut markkinointia. Innostuin sijoittamisesta isäni kautta. Hän on ollut aina kiinnostunut osakkeista. (Nordnet.fi/blogi 2020)

Mikä on salaisuus ällistytävän hyvin tuottaneen Shareville-salkkusi taustalla – miten sinusta tuli Sharevillen paras sijoittaja? Kerro sijoitusstrategiastasi!

Monet kysyvät sitä! Mielestäni tuoton taustalla on vuosien kokemus ja intohimo markkinoita kohtaan. Ei ole mitään yhtä salaisuutta. Hyvä kassanhallinta (Money Management) ja stop loss -toiminto ovat erittäin tärkeitä tekijöitä. Liian moni ottaa liikaa riskiä sijoituksissaan. Päiväkaupassa teen lähes kaiken intuitioon pohjautuen. Treidieni suuruus vaihtelee 20 000–500 000 Norjan kruunun välillä, riippuen yhtiöstä, jota treidaan. Kun teen pitkän aikavälin sijoituksia, käytän paljon aikaa lukemalla yrityksestä ja sen johdosta. (Nordnet.fi/blogi 2020)

Olet jäsenenä Sharevillen ”Risk Management for Nordic Investors”-ryhmässä. Kerro riskinhallinnastasi!

Minulla on joitakin keinoja riskien välttämiseksi ja minimoimiseksi ostaessani osakkeita. Päiväkaupassa käytän erittäin tiukkaa stop loss -rajaa, mikä onkin pelastanut minut monta kertaa. Kun näen, että osake ei käyttäydykään odottamallani tavalla, myyn sen nopeasti. Toivolle ei ole sijaa, jos teet vääriä päätöksiä. Yritän aina seurata markkinoita. Aloitan usein pienillä positioilla, ja jos ne kehittyvät hyvin, ostan lisää. Kun sijoitan pitkällä tähtäimellä, käytän myös tällöin stop lossia – yleensä rajahinnalla, joka on noin 10 % ostohintaa alempana. (Nordnet.fi/blogi 2020)

Viime aikoina olet myynyt omistuksiasi. Uskot markkinoiden laskevan?

Uskon, että markkinat ovat lähellä huippujaan, mutta samaan aikaan en usko markkinan tulevan alas. Uskon, että markkinalla mennään sivuttaissuunnassa, kunnes korot alkavat nousta. (tämä oli siis miehen näkemys heinäkuussa 2019). (Nordnet.fi/blogi 2020)

Kerro treidaussetupistasi! Mitä työkaluja käytät?

Treidaussetuppini on hyvin simppele. Minulle on tärkeää saada vain ne tiedot, joita todella tarvitsen. Minulla on kaksi näyttöä, joista oikeanpuoleisesta näen päivän nousijat, laskijat ja uutisvirran. Minulla on myös kahdeksan pientä ikkunaa, joista näen päivää aiemmin valitsemani, kiinnostavina pitämäni treidausosakkeet. Vasemmalla olevaa näyttöä käytän toimeksiantojen tekemiseen. En käytä Click Trading -ominaisuutta (Infrontin työkaluissa). (Nordnet.fi/blogi 2020)

Millainen on MAVRICKin tyypillinen päivä?

Herään yleensä seitsemältä aamulla ja ajan lapset kouluun. Käytän ehkä noin 30 minuuttia uutisten lukemiseen, ennen kuin markkinat aukeavat. Joinain päivinä suunnitelmani ovat selkeät, mutta usein vain odotan sopivia hetkiä ja treidaan intuitiooni perustuen. Keskivertopäiväni kestää puoli yhdeksästä klo 16.25 asti. Luulisin, että työpäiväni on siis pituudeltaan melko keskiverto. (Nordnet.fi/blogi 2020)

Millaisia tavoitteita sinulla on sijoittajana? Miten Sharevillen paras sijoittaja voi vielä petrata?

Tavoitteeni sijoittajana on jonain päivänä luoda hedgerahasto, tai olla mukana sellaisessa. Koen, että tarvitsen uusia haasteita ja olen valmis uusiin seikkailuihin. Katsotaan, mitä tulevaisuus tuo! (Nordnet.fi/blogi 2020)

Lopuksi vielä vinkkisi aloittelevalle sijoittajalle?

Uusia sijoittajia suosittelen tarkkailemaan markkinoita ensin vähän aikaa, ja sitten aloittamaan sijoittamisen rahasummilla, jotka on varaa hävitä. Käytä aina stop loss -toimintoa – tämä on treidaussääntöni 1 ja 2. Suosittelen myös liittymään Sharevilleen. Voit oppia muilta ja välttää monet aloittelijamokat. (Nordnet.fi/blogi 2020)

5.2 Tuottavan sijoittamisen alkeet

Maailma on täynnä erilaisia sijoitusinstrumentteja ja niiden välittäjiä. On tärkeää osoittaa mielenkiintoa kaikkia kohtaan ja valita sieltä parhaat vaihtoehdot omaan käyttöön. Rahoitusallalla on myös tapana myydä kaikenlaista, jonka osaamiseen muun alan työntekijöillä ei ole aikaa. Tämä on yksi tapa heille tienata suuria rahoja ja kasvattaa omaa tärkeyttään tärkeinä henkilöinä yhteiskunnassa.

Välittäjälle maksettavien kulujen lisäksi toinen huomioita menoerä on pääomaverot, joka Suomessa on näinä päivinä noin kolmannes tehdyistä voitoista, 34 prosenttia on tarkka luku. Luonnollisesti välityskulut saa pääsääntöisesti laittaa verovähennyksiin, mutta en silti suosittelen niiden tarkoituksenomaista liikamaksamista.

Edellinen hallituksemme pääministeri Juha Sipilän johdolla päätti OST-tilin eli osakesäästötilin avaamisen mahdollisuudesta kansalaisille vuoden 2020 alusta lähtien. Tämä onkin lisännyt säästämisen ja sijoittamisen halukkuutta kansalaisten keskuudessa. Vielä on pitkä matka mm. Ruotsin tilanteeseen, jossa valtaosa kansalaisista omistaa osakkeita, rahasto-osuuksia tehden heistä yhden EU-alueen ja maailman vauraimmista kansoista BKT ja varallisuusmittareilla. Epäonnistunut maahanmuuttopolitiikka on tasoittanut tilannetta. Suomi taas on laahustanut perässä huonon talouskasvunsa ansiosta.

OST-tiliä tarjoaa tällä hetkellä Suomessa neljä eri pankkia tai välityspalvelua, jotka ovat Danske Bank, Nordea, Nordnet ja Mandatum Sampo yhteyksineen. Osuuspankki on vasta lanseeramassa vastaavaa tuotetta markkinoille ja heillä on siitä ollut puhetta jo alusta lähtien. Siinä missä Mandatumin Trader alusta juuri valittiin vertailussa parhaimmaksi, on Nordnet hinnoitellut alun menestyksen jälkeen itsensä yläkanttiin välityskulujen osalta Suomessa tarjoten palveluita halvemmalla emämaassaan Ruotsissa. Kun taas Nordea pitää niitä halvalla tasolla piensijoittajalle kiinteän prosentin myynti- ja ostokuluineen, heillä tosin hinnoittelu muilla kuin Skandinavian sisällä nousee 1.10.2021 lähtien tasolle, jolla pientä kauppaa ei kannata enää tehdä.

Yllä olevat tiedot kuvastaa mielestäni hyvin markkinoiden myllerryksiä ja sitä kuinka kuluttajan pitää olla tarkkana omasta menestyksestään. Hyötyjä taas OST-tilillä on useita. Näistä kenties

merkittävin on se, että tilin sisällä ostettaessa ja myydessä osakkeita yksittäisistä kaupoista ei tarvitse maksaa veroja. Myöskään osinkoja ei veroteta siinä niiden tullessa tilille vaan vasta sitten jos tililtä nostaa rahaa pois. Nämä tarjoavat merkittävää veroetua kuluttajalle ja suosii pitkäaikaista säästämistä.

Jotta pitäisimme oman henkilökohtaisen sijoittamisen yksinkertaisena voimme tukeutua aina neuvoon: osta halvalla ja myy kallilla. Tähän parhaimman lähtökohdan nousukaudella takaa ostamisen laskupäivinä ja mahdollisimman jyrkästä dipistä, kuten alalla sanotaan. Näin ollen pyri ostamaan osakkeesi laskupäivinä. Siihen oiva apuväline CNBC talouskanavan Fear & Greed mittari, joka mittaa muiden sijoittajien sekä yleistä ilmapiiriä markkinoilla. Kaikki sijoittajat painivat saman asian ympärillä. Ovatko he ahneita vai ovatko he pelokkaita markkinoilla?

Tähän ajatusmalliin tottumalla myyt kun kaikki on hyvin ja osta lisää kun kaikki on huonosti. Tämä mahdollistaa sen, että pääset ostamaan osakkeita uudestaan halvemmalla, mitkä olet aikaisemmin myynyt. Viimeinen notkahdus markkinoilla oli 20.9.2021, jolloin hinnat olivat parhaimmillaan jopa 10 prosentin laskussa.

Sanon parhaimmillaan, koska sijoittajan täytyy aina katsoa tulevaisuuteen niin lasku tarkoittaa alennuksessa olevaa palasta kyseisestä liiketoiminnasta. Sittemmin markkinat ovat toipuneet hieman kyseisestä kuopasta ylöspäin, siis kallistuneet, joka on mahdollistanut kotiuttamaan jopa pieniä voittoja.

Toki laskupäiviä voi olla useampia kuin yksi peräjälkeen. Silloin tarvitaan vain enemmän kärsivällisyyttä ja rahaa lisä-ostoihin, koska saat osakkeita vielä halvemmalla. Toipuminen voi kestää pidempään, mutta esimerkiksi 20 vuotta sitten World Trade Center terrorismi hyökkäyksen jälkeen jopa lentoyhtiöt olivat kuukaudessa toipuneet ennen kriisiä edeltävälle tasolle.

Nopeisiin kurssien muutoksiin vaikuttaa siis lähinnä kaksi asiaa. Sijoittajien käyttäytyminen sekä sijoituksen tila. Muiden sijoittajien päätöksiä ja yleistä ilmapiiriä voi opetella tutustumalla psykologiaan eri tilanteissa kun taas sijoituskohteen hyvyttä voi laskea matematiikan ja muiden mittareiden avulla. Yrityksillä ei ole moraalia, sen tehtävä on tehdä tulosta ja luoda näin hyvinvointia sidosryhmilleen.

Viikolla numero 43 vuonna 2021 sijoittajat ovat varmasti etsineet seuraavilla hashtagilla tietoa kohteista, jotka ovat olleet ajankohtaisia: DWAC, SHIB ja TSLA. Näistä ensinmäinen, Digital World Acquisition Corporation on Donald Trumpin ”Pravda” eli totuus internet alusta, joka listautui pörssiin SPAC:in avulla. Entinen USA:n presidentin sivut on poistettu niin Facebookista kuin Twitteristäkin ennen tätä poikkeuksellisten kommenttien takia, joka johtuu globalismin ja talousnationalistien eriävästä ajatusmaailmasta.

Alusta tavoittelee jopa 75 miljoonaa käyttäjää ja kiinnostus osakkeeseen on ollut suurta aluksi. Pörssin alkutaipaleella alkuvuikosta se käväisi yli 900 prosentin nousussa ja on sittemmin tasoittunut listautumishinnan ja kaikkien aikojen korkeimman hinnan väliin. Kiinnostusta kohdetta kohtaan kuvaa hyvin myös se, että piskuisen Skandinaavisen pankin nimeltä Nordea, DWAC oli myös kymmenen ostetuimman osakkeen listalla maanantai-iltana.

Seuraava kohde SHIB on kryptovaluutta, joka kävi eilen keskiviikkona kaikkein korkeimmassa hinnassa nousua takana viimeisen viikon jo enemmän kuin 200 prosenttia. Kryptomarkkinat ovat siitä vilttejä, että kauppaa tehdään 24/7. Spekulaatiivisen kolikon markkina-arvon hinnoittelua kuvaa hyvin tällä hetkellä se, että sen markkina-arvo on isompi jo kuin edellisen DOGE:n tai Bank of Chinan.

Viimeisimpänä, mutta en vähäisimpänä otan puheeksi Teslan, joka julkaisi ennätysellisen osavuositarkastuksen. Tesla sai vielä tukea autovuokraamo Hertzin tilatessa 100 000 Teslaa käyttöön asiakkailleen tuleviksi vuosiksi. Tämä yritys voi hyvinkin olla markkinoiden suurin vuoteen 2025 mennessä. Tässä vain muutaman esimerkki intensiivistä kaupankäynnistä jota maailmanmarkkinat tarjoaa kaikille asiasta kiinnostuneille.

Nuoret, sijoittakaa First North kasvuyrityksiin jos halutte miljonääreiksi on todennut Seppo Saario. (Kontola 2021). Hän on kirjoittanut kirjan Miten sijoitan Pörssiosakkeisiin? Teos toimii hyvänä vaihtoehtona markkinoihin tutustumiselle ja miten ne toimivat? Siitä uusin painos on jo 21., joten sitä on päätetty moneen kertaan markkinoiden muuttuessa. Henkilökohtaisesti olen tavannut Sepon kerran elämässäni ja se oli mieleenpainuva tapaus hänen kysyessään nuoremmalta neuvoja kuinka tietokonetta käytetään?

<https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?>

[sortField=diff_pct&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&exchangeList=fi%3Afirstnorthfinland](https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?sortField=diff_pct&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&exchangeList=fi%3Afirstnorthfinland)

Helsingin pörssi on historiansa aikana ollut yksi maailman tuottavimmista. Silti suomalaisten varallisuus on kansainvälisesti matala ja keskiarvoa harvempi on sijoittanut rahojaan pörssiin. Voisiko tämä kaikki johtua siitä, että järjestelmä ei kannusta omistajuuteen kun vasemmistoliiton Jussi Saramo mielestä meillä on yritysjohtajia, jotka päivästä toiseen itkevät kun pitää maksaa palkkoja ja veroja. (Lepikkö 2021)

Kuva 19. Helsingin pörssin yleisindeksin kehitys 2020-21 (Tradingview 2021).



<https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?>

[sortField=diff_pct&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&exchangeList=fi%3Asmallcaphelsinkieur](https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?sortField=diff_pct&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&exchangeList=fi%3Asmallcaphelsinkieur)

Suomalaisten small cap -yhtiöiden indeksi(OMXHSCGI) on ollut koronapohjan jälkeen yksi vahvimmista globaalissa tarkastelussa. Nyt tuo indeksi on tullut huipustaan alas jo yli 15%. Näiltä tasoilta voisi löytyä jo ostettavaakin. (Lepikkö 2021)

[https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?](https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?sortField=diff_pct&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&exchangeList=fi%3Aamidcaphelsinkieur)

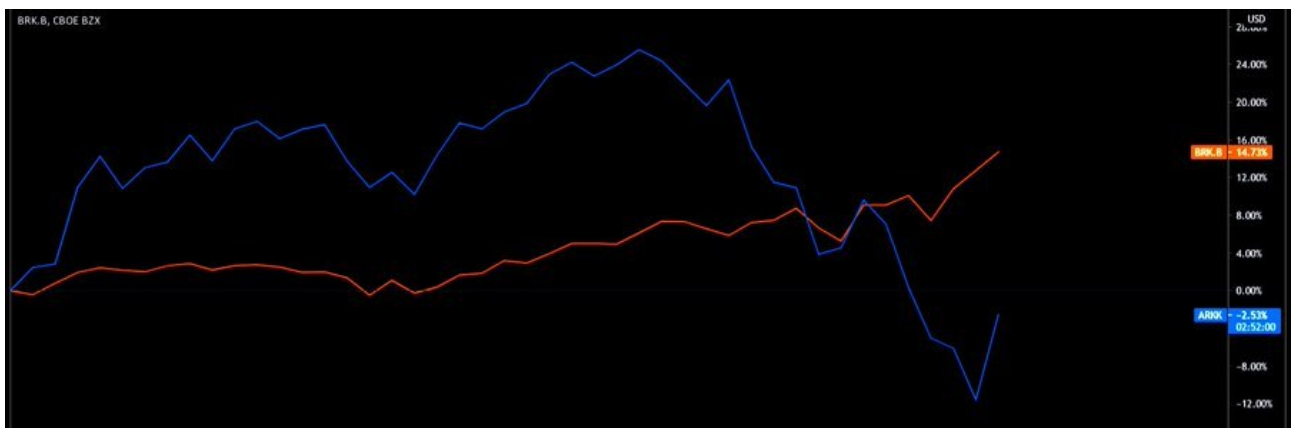
[sortField=diff_pct&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&exchangeList=fi%3Aamidcaphelsinkieur](https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?sortField=diff_pct&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&exchangeList=fi%3Aamidcaphelsinkieur)

[https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?](https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?sortField=diff_pct&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&exchangeList=fi%3Alargecaphelsinkieur)

[sortField=diff_pct&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&exchangeList=fi%3Alargecaphelsinkieur](https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit?sortField=diff_pct&sortOrder=desc&exchangeCountry=FI&exchangeList=fi%3Alargecaphelsinkieur)

Keskisuurista ja suurista yhtiöistä löytyvät Suomen suurimmat yritykset. Niille ominaisempaa on kasvun sijaan arvosijoittamisen mukavuus jaettujen osingojen muodossa. Viime vuodet ovat olleet kasvusijoittamisen kulta-aikaa, mutta aika on kääntymässä arvo-osakkeiden puolelle.

Kuva 20. Arvo- ja kasvuosakkeiden ero



Punainen kuvaa Warren Buffetin yrityksen Berkshire Hathawayn arvosijoittamista ja sininen teknologiapainoiteisen kasvusijoittamisen rahastoja vuosituhanteen vaihteessa IT-kuplan puhjetessa. Sama käänne on tapahtunut nyt tammikuussa 2022.

5.3 Metaversumi

Viimeisen 10 vuoden aikana Bitcoin on kahdeksana vuotena ollut kaikkein tuottavin sijoituskohde. Viisas mies on sanonut, että mies voi hukata omaisuutensa kolmeen asiaan, jotka ovat naiset, päihteet tai velat. Viisas mies on myös sanonut, että ei pidä sijoittaa mitään liiketoimintaa ei ymmärrä. Perehdyn tässä kappaleessa asioihin, mitä en tunne, toivottavasti kehityn.

”Myös 2000-luvun alun it-kuplassa moni sanoi, että tässä ei ole oikeaa pohjaa. Mutta siinä luotiin perusteet nykyiselle internetille. Nyt moni sanoo, että tämä on vain kupla ja keinottelua. Mutta teknologiset muutokset tapahtuvat hypen kautta.”, Ville Vesterinen arvio. Nft-alusta aloittaa myymällä tontteja metaversumissa sijaitsevassa saaresta. Historia toistaa siinä mielessä itseään, että vuoden 1860 pörssihiuumassa rakennettiin Ison-Britannian rautatiet joukkorahoituksella. Sitten monet alan yritykset menivät konkurssiin, mutta kiskot jäi palvelemaan yhteiskuntaa ja ovat vieläkin käytössä.

Web 1.0 oli alkuaikojen internet, jota lähinnä pystyi lukemaan. Se oli siis enemmän tiedonhakemista kuin vuorovaikutusta. Web 2.0 perustui sosiaaliseen median ja alustayhtiöiden vallankumoukseen, mutta samalla annoimme datamme teknologiayhtiöiden haltuun. Tulevaisuudessa web3 olisi vastavoima alustojen ylivallassa ja keskittyneille teknologiajäteille. Se antaisi ihmisille oikeuden heidän omaan dataansa. (Lappalainen 2022)

Pari sanaa Bitcoinista, joka pätee muihinkin kryptovaluuttoihin. Täysin spekulatiivisia high risk high yield sijoitusinstrumentteja. Mikä niiden tulevaisuus on? Sen aika näyttää, yksi vaihtoehto on varteenotettava vaihtoehto nykyiselle pankkijärjestelmälle. Kesällä 2021 oli erittäin hyvät ostopaikat kun bitcoin oli romahtanut kevään huipuistaan, nyt taas syksyllä arvo on noussut. Muistan kuulleen ensimmäisen kerran tuotteesta vuonna 2010, jolloin sen kappalehinta oli 0,02 euroa. Toisena vaihtoehtona pidän, että se on mahdollinen Ponzi huijaus.

2.9.2021 Ethereum on myös ollut kuuma kohde. Mike Juliano esitti eilen myöhään, että viime iltana ja tänään arvo on noussut. Kryptomarkkinoita vertailtaessa osakemarkkinoihin olisi ymmärrettävää, että toisen tippuessa toinen nousee. Näin ei kuitenkaan aina ole, vaan nyt odotetaan, että ne kulkevat käsikädessä ylös tai alas.

Kuva 21. Kryptojen tuotto 2021 (Compound @CharlieBilello 2021).

2021 Crypto Returns				
Crypto Asset	Ticker	12/31/2020	12/31/2021	2021 Return
Shiba Inu	\$SHIB	0.00000	0.00003	3413999900%
Polygon	\$MATIC	0.0178	2.526	14091%
Terra	\$LUNA	0.655	85.48	12954%
Solana	\$SOL	1.511	169.93	11146%
Dogecoin	\$DOGE	0.005	0.1703	3602%
Avalanche	\$AVAX	3.185	109.42	3335%
Helium	\$HNT	1.295	37.75	2815%
Binance Coin	\$BNB	37.8	511.7	1255%
Crypto.com	\$CRO	0.059	0.5563	849%
Cardano	\$ADA	0.18	1.31	646%
FTX Token	\$FTT	5.8	38.3	563%
Ethereum Classic	\$ETC	5.68	34	500%
Ethereum	\$ETH	731	3676	403%
Algorand	\$ALGO	0.336	1.659	394%
VeChain	\$VET	0.019	0.0827	340%
XRP	\$XRP	0.24	0.83	249%
Uniswap	\$UNI	5.2	17.0	230%
Polkadot	\$DOT	9.26	26.64	188%
TRON	\$TRX	0.027	0.0754	180%
Stellar	\$XLM	0.13	0.27	101%
NEO	\$NEO	14.31	25.67	79%
Chainlink	\$LINK	11.3	19.5	73%
Monero	\$XMR	136	228	68%
Bitcoin	\$BTC	28775	47902	66%
Filecoin	\$FIL	24.3	34	41%
Bitcoin Cash	\$BCH	342	431	26%
Litecoin	\$LTC	126	146	16%
EOS	\$EOS	2.640	3.032	15%
COMPOUND		@CharlieBilello		

Oheisesta lähteestä on havaittamista, että tuotot olivat vuonna 2021 tähtitieteellisiä. Charlie Bilello listaa paljon materiaalia analysoitavaksi. Tätä kirjoittaessa ammattitaitoni ei riitä kertomaan kuinka todellista arvoa cryptot tuottavat. Kysymys on lähinnä siitä saako niitä kuinka hyvin myytyä markkinoille ja vaihdettua itselle sopivaksi valuutaksi. Mutta sen voin sanoa, että ne ainakin ovat herättäneet mielenkiintoni aiheeseen menneenä vuotena.

5.4 Case Harvia Oyj

Saimme mahdollisuuden keväällä 2020 tehdä ryhmätyön koulumoduulin puitteissa Harvian kehityksestä ja päätin hyödyntää sitä opinnäytetyössäni. Tämä hyödytti minua erittäin paljon ja tein yhden onnistuneimmista osakekaupoista Helsingin pörssissä. Aiheesta lisää materiaalia löytyy alta. 18 sivuisen ryhmätyömme tarkoitus oli esitellä Harviaa yleisesti, sijoittamisen kannalta on tärkeää löytää oleelliset tiedot tietomassasta.

Harvia – Business Strategy: Harvia on perheyritys Muuramessa. Se perustettiin vuonna 1950 Tapani Harvian toimesta. Siitä lähtien Harvia on laajentunut yli 84:ään eri maahan maailmassa. Heidän tavoitteenaan on tarjota paras saunakokemus huipputuotteillaan.

Sen lisäksi että Harvia valmistaisi vain kiukaita, he pystyvät tarjoamaan saunahuoneita sekä infrapuna että höyrysaunoja, kylpylä-altaita, digitaalisia valmiusyksiköitä sekä muita sauna työvälineitä. Harvia on valmistanut tuotteitaan jo yli 70 vuotta, sukupolvelta toiselle ilman hidasteita, joten sillä on selvästi pisin kehityskaari Suomen kiuasmarkkinoilla.

Suomessa saunoja oli noin puoli miljoonaa vuonna 1938, 1990 niitä oli jo 1,5 miljoonaa ja on arvioitu, että vuonna 2020 niitä on jo noin kaksi miljoonaa. Tutkimuksen tuloksena on raportoitu, että saunoja rakennetaan yli 15 miljoonaa tällä hetkellä muualla kuin Suomessa.

Maailmanlaajuinen sauna ja kylpylä markkinan odotetaan kasvavan vuosittain viiden prosentin keskiarvolla vuosina 2016-2022. Koko markkinoiden arvo on suunnilleen 2,7 miljardia(2016).

Harvian kasvu oli vahvaa ja tasaista vuoden 2019 aikana kaikilla heidän tuotteillaan ja päämarkkinoilla. Liikevaihto kyseisenä vuotena oli 74,1 miljoona, vuosittaista kasvua 19,6 prosenttia.

Sijoittajan näkökulmasta, Harvia on hyvin vakaa ja pitkä-aikainen osingon maksaja yritys. Erinomainen hinta/laatu suhde ja tuloksen teko, tehokas pääoman käyttäjä kuin myös vahva kilpailullinen etulyöntiasema markkinoilla tuottaa jatkuvaa tasaista kasvua ja tekee siitä sijoittajalle hyvän kohteen.

Harvian kannattavuus on selvästi ollut kilpailijoitaan parempi ja liikevoittoprosentti on ollut noin 20% viimeisen 10 vuoden ajan. Mielenkiintoinen markkinatilanne on Ruotsissa, missä TylöHelo on poikkeuksellisen vahva. Siellä Harvian markkinaosuus on ollut vasta toinen. Tämä tekeekin ruotsalaisesta yrityksestä mahdollisen ostokohteen. Mainittakoon tosin, että TylöHelon voitollisuus on huomattavasti pienempi kuin Harvian ja liikevoittoprosentti on pysynyt juuri ja juuri yli nollan viime vuosina. (Inderes/2018)

Korjaus ja huolto eivät ole olleet osa Harvian kohdemarkkinoita kunnes Saunamaxin hankinta lisäsi sen tuomaan arvoa asiakkaille. Harvia on alkanut tarjota valikoivasti myös kiukaiden ja saunan huoltoa ja asennuspalveluita Suomessa. Näiden toimenpiteiden tarkoitus on lisätä kysyntää tulevaisuudessa. (Operating environment; 3Q19_ENG, 2019; 2Q19_ENG, 2019; 1Q19-ENG, 2019)

Harvialla on vahva kasvuajattelu ja kolme strategista prioriteettia edelleen aseman vahvistamisessa johtavana globaalina sauna- ja kylpyläbrändinä 1) kasvattaa keskimääräisen oston arvoa, 2) maantieteellisesti laajentuva ja 3) parantaa tuottavuutta. Pitkän tähtäimen taloudellisina tavoitteina mainitaan vuotuinen liikevaihdon kasvu yli viisi prosenttia, oikaistuna liikevoittomarginaalina yli 20 prosenttia, nettovelka/oikaistu käyttökate välillä 1,5x-2,5x mikä ei ota huomioon tulevien IFRS-standardien muutosten vaikutusta.

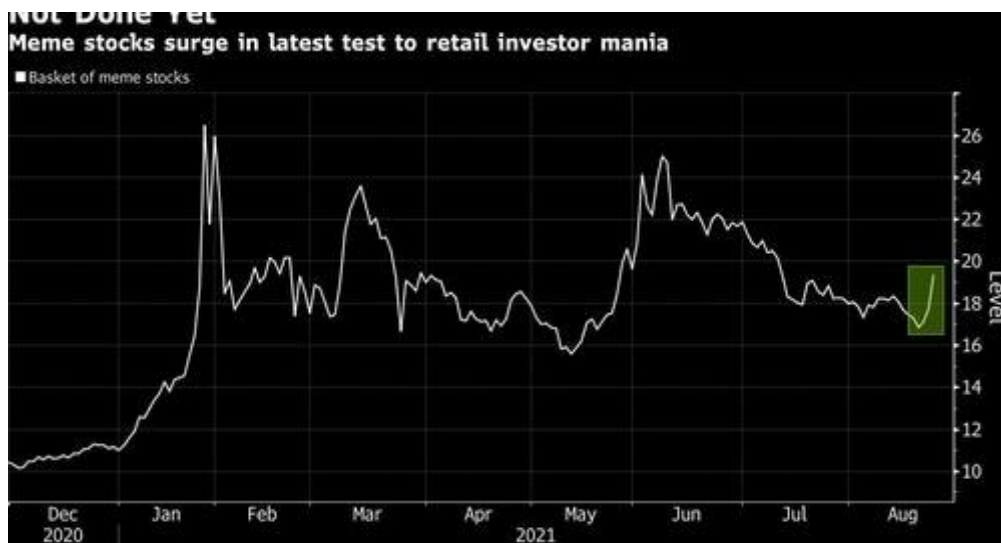
Julkaisimme raporttimme keväällä 2020 osakekurssin heiluessa 10 euron molemminpuolin ja sen jälkeen Harvian osakkeen kehitys on ollut hyvää sen kehittyessä pienestä kasvuyhtiöstä varteenotettavaksi osingonmaksajaksi tulevaisuudessa. Yleisen markkinatilanteen heikentyessä tein kumminkin päätöksen luopua Harvia omistuksistani loka-marraskuussa 2021 48-57 euron hintaan.

5.5 Cathie Woodin Ark Invest ja Meemiosakehuuma

Redditin WallStreetBets-yhteisön luoman kurssivedätyksen suurimpia voittajia olivat villityksen sijoitusstrategioihinsa integroineet ammattisijoittajat. Vaikkakin yksityissijoittajat onnistuivat liikuttamaan kurseja ennennäkemättömällä tavalla. Kohteeksi valikoitui markkinoiden laidalta

AMC Entertainment Holdings ja GameStop tyypisiä yrityksiä, suomalaisesta näkökulmasta isokin pääsi listoille Nokian muodossa. Vinkkejä jaettiin sosiaalisen median alustoilla kuten Twitterissä ja TikTokissa. Tapahtumilla onnistuttiin aluksi kurittamaan Hegderahastoja, jotka kärsivät miljardien edestä tappioita, kunnes saivat käännettyä nollasummapelin edukseen. Siinä missä Melvin Capital niminen yritys kärsi huomattavia tappioita jotkut yksityishenkilöt tienasivat kymmeniä miljoonia. Lähde: Salkunrakentaja.fi

Kuva 22. Meemi-osakkeiden varianssi



GameStopin osakkeen kurssia manipuloidaan ETF-futuureilla, naked shorttaamista varten luoduilla johdannaisilla sekä algoritmeilla näyttää pitävän paikkaansa. GameStoppia on shortattu monta kertaa yli floatin. Tammikuussa 2021 shortit jäivät kiinni yli 200% short interestin kanssa ja ovat siitä lähtien käyneet selviytymiskamppailuaan kulissien takana sillä aikaa, kun redditporukka ostaa osakkeita ja holdaa.

GameStop ilmoittaa vuosineljänneksen tuloksen 8.9.2021. On vahvoja syitä olettaa, että GameStop ilmoittaa silloin jakavansa NFT osingon ja tämä laukaisee squeezeen. Yli yön reverse reposta tulee jälleen uusi ennätys. Muutkin merkit viittaavat pörssiromahdukseen syyskuussa. Sekin laukaisee squeezeen. (Wiskott 2021)

Nollasummapelissä on aina voittajia sekä häviäjiä. Tapoja on useita tässä muutamana mainitakseni: Rahantekotilaisuuden kohdatessa Bill Gross myi meemiosakkeiden osakeoptioita voittoaasti, vaikka

olisi jossain vaiheessa tappiolla yhtä paljon. John Broderick taas osti GameStopin osakkeita ison osuuden hyvissä ajoin ja myi ne hyvään aikaan eteenpäin.

Tämä onnistui niin yksityissijoittajilta kuin isoilta sijoitusyhtiöiltäkin eri mittakaavassa. Voittajiin kuului myös välittäjiä kovan volyymin takia tunnetut yritykset kuten Goldman Sachs ja Morgan Stanley julkaisivat hyvät osavuositarkastukset vuoden 2021 ensimmäiseltä neljännekseltä. Häviäjiä tietysti löytyy ainakin yhtä paljon se on hyvä muistaa tässäkin tapauksessa. Tärkeiksi onnistumisen kriteereiksi muodostuvat oikea ajoitus ja kohteiden valinta.

Kuva 23. Ark Investin osakesalkku tammikuu 2022

<input type="checkbox"/> Symbol	Company Name	52-Wk Range	Market Cap	Chg %	52-Wk High	52-Wk High Chg % ^
<input type="checkbox"/> BLI	Berkeley Lights, Inc.	9.05 - 85.09	642.359M	-0.21%	85.09	-88.81%
<input type="checkbox"/> SKLZ	Skillz Inc.	5.45 - 46.30	2.228B	-3.11%	46.30	-88.21%
<input type="checkbox"/> HOOD	Robinhood Markets, Inc.	13.95 - 85.00	11.683B	-2.71%	85.00	-83.55%
<input type="checkbox"/> NVTA	Invitae Corporation	10.88 - 60.25	2.558B	+0.89%	60.25	-81.24%
<input type="checkbox"/> PACB	Pacific Biosciences of California, Inc.	10.69 - 53.69	2.36B	-3.78%	53.69	-80.07%
<input type="checkbox"/> MTLN	Materialise NV	18.50 - 87.40	1.157B	+0.10%	87.40	-77.47%
<input type="checkbox"/> TDOC	Teladoc Health, Inc.	75.06 - 308.00	12.123B	+0.25%	308.00	-75.41%
<input type="checkbox"/> TWOU	2U, Inc.	15.39 - 59.74	1.165B	-1.21%	59.74	-74.12%
<input type="checkbox"/> TWST	Twist Bioscience Corporation	55.55 - 214.07	2.835B	-2.14%	214.07	-73.89%
<input type="checkbox"/> EDIT	Editas Medicine, Inc.	19.63 - 74.55	1.354B	-0.75%	74.55	-73.44%
<input type="checkbox"/> TSP	TuSimple Holdings Inc.	21.25 - 79.84	4.596B	-2.66%	79.84	-72.98%
<input type="checkbox"/> IOVA	Iovance Biotherapeutics, Inc.	13.98 - 53.04	2.259B	-0.83%	53.04	-72.85%
<input type="checkbox"/> CGEN	Compugen Ltd.	3.6800 - 14.1700	328.11M	+1.3158%	14.1700	-72.83%
<input type="checkbox"/> DKNK	DraftKings Inc.	21.57 - 74.38	8.822B	-2.30%	74.38	-70.83%
<input type="checkbox"/> SGFY	Signify Health, Inc.	11.89 - 40.79	2.043B	-2.68%	40.79	-70.61%
<input type="checkbox"/> DNA	Ginkgo Bioworks Holdings, Inc.	5.01 - 15.86	7.456B	-5.57%	15.86	-68.39%
<input type="checkbox"/> VCYT	Veracyte, Inc.	27.62 - 86.03	1.971B	-0.14%	86.03	-67.74%
<input type="checkbox"/> PLTR	Palantir Technologies Inc.	14.56 - 45.00	29.271B	-2.34%	45.00	-67.56%
<input type="checkbox"/> CRSP	CRISPR Therapeutics AG	64.30 - 200.85	5.009B	+0.61%	200.85	-67.41%
<input type="checkbox"/> DDD	3D Systems Corporation	17.47 - 56.50	2.384B	-1.74%	56.50	-67.15%
<input type="checkbox"/> ROKU	Roku, Inc.	159.76 - 490.76	21.87B	-2.24%	490.76	-66.83%
<input type="checkbox"/> FATE	Fate Therapeutics, Inc.	39.66 - 119.85	3.797B	-2.04%	119.85	-66.83%
<input type="checkbox"/> ZM	Zoom Video Communications, Inc.	156.00 - 451.77	46.97B	-0.29%	451.77	-65.11%
<input type="checkbox"/> SSYS	Stratasys Ltd.	17.82 - 56.95	1.457B	-3.08%	56.95	-60.93%
<input type="checkbox"/> PATH	UiPath Inc.	35.01 - 90.00	18.48B	-0.93%	90.00	-60.91%
<input type="checkbox"/> DOCU	DocuSign, Inc.	125.20 - 314.76	25.087B	-0.32%	314.76	-59.72%
<input type="checkbox"/> NTLA	Intellia Therapeutics, Inc.	43.86 - 202.73	6.252B	-1.92%	202.73	-58.56%
<input type="checkbox"/> TXG	10x Genomics, Inc.	91.10 - 208.99	10.201B	-1.49%	208.99	-56.30%
<input type="checkbox"/> SQ	Block, Inc.	127.44 - 289.23	58.937B	-1.59%	289.23	-55.82%
<input type="checkbox"/> BEAM	Beam Therapeutics Inc.	56.34 - 138.52	4.227B	-0.18%	138.52	-55.21%
<input type="checkbox"/> TWLO	Twilio Inc.	204.62 - 457.30	36.545B	-1.17%	457.30	-55.19%
<input type="checkbox"/> TWTR	Twitter, Inc.	37.01 - 80.75	29.702B	-0.35%	80.75	-54.00%
<input type="checkbox"/> EXAS	Exact Sciences Corporation	69.75 - 159.54	13.396B	-0.37%	159.54	-51.65%
<input type="checkbox"/> PD	PagerDuty, Inc.	29.03 - 58.36	2.502B	-2.19%	58.36	-50.14%
<input type="checkbox"/> COIN	Coinbase Global, Inc.	208.00 - 429.54	57.372B	-1.13%	429.54	-49.00%
<input type="checkbox"/> RBLX	Roblox Corporation	60.50 - 141.60	43.62B	-2.33%	141.60	-46.78%
<input type="checkbox"/> U	Unity Software Inc.	76.00 - 210.00	32.737B	-0.44%	210.00	-46.66%
<input type="checkbox"/> SPOT	Spotify Technology S.A.	201.68 - 387.44	39.799B	-1.39%	387.44	-46.37%
<input type="checkbox"/> SHOP	Shopify Inc.	1,005.14 - 1,762.92	134.384B	+1.40%	1,762.92	-39.33%
<input type="checkbox"/> CERS	Cerus Corporation	4.67 - 8.41	938.85M	-2.15%	8.41	-35.20%
<input type="checkbox"/> IRDM	Iridium Communications Inc.	32.85 - 54.65	4.727B	-0.31%	54.65	-34.57%
<input type="checkbox"/> TRMB	Trimble Inc.	65.37 - 96.49	18.67B	-0.37%	96.49	-22.91%
<input type="checkbox"/> TSLA	Tesla, Inc.	539.49 - 1,243.49	1.003T	-2.82%	1,243.49	-19.70%

Kuulin Cathie Woodin ARK Investistä ensinmäisen kerran vajaa kaksi vuotta sitten ja olen seurannut suurella mielenkiinnolla hänen työskentelyä siitä asti. Yllä oleva lista hänen rahastonsa omistamista osakkeista tammikuussa 2022. Lähes poikkeuksetta hän onnistui alkuaikoina löytämään hyviä kohteita, jotka ovat sittemmin korjanneet paljon toiseen suuntaan.

Nyt tilanteen ollessa tämä paniikki voi muuttua taas ahneudeksi ja kyseisten kohteiden halpuus houkuttaa. Konsultoin kollegalta apua ja hän on lähtökohtaisesti kiinnostunut seuraavista alennusmyynneistä: COIN, TDOC ja TWTR. (Friman 2022)

Pörssihuuma ja nousukauden loppu synnyttää paljon erilaisia sijoittajia, joista monet pyyhkiytyvät pois yhtä nopeasti kuin syntyvät. Russell 2000 indeksi kuvaa USA:n markkinoiden kasvuyritysten kehitystä. Varsinkin syksyllä 2020 YouTube kanavilta löytyi sijoittajia ja heidän ideoitaan hyvistä senttiosakkeista. Huuma nostattaa hintoja kattoon ja niissä pitää olla tarkkana sekä osata luopua kun siltä näyttää. Pikavoitot onnistuessaan voivat helposti tarjota satojen jopa tuhansien prosenttien tuoton lyhyessä ajassa.

Oikean kohteen löytämisessä on apua, jos löytää ensinmäisenä oikeat ihmiset: Yritysten johtajia, kuten esimerkiksi Lauri Ratia nykyisin Stockmann Oyj:n peräsimestä tai Pekka Lundmark Nokia Oyj:n johdossa. Apua on myös muista sijoittajista, joiden näkemykset yhtenevät kanssasi. Ammattilaisia kuten analyytikkoja, jotka seuraavat tarkemmin kyseistä yritystä tai sitten isoja omistajia/sijoittajia joihin uskot kuten Kyösti Kakkonen tai Kai Mäkelä(rip).

Huonoja luonteenpiirteitä mainitaan mm. seuraavia: Ahneus, itsepäisyys, pelokas tai iso ego, niin osakemarkkinat rankaisee sinua. Kun taas hyviä luonteenpiirteitä ovat mm. seuraavat: kärsivällinen, otat järkeviä riskejä ja olet nöyrä, niin markkinat palkitsee. Näistä en itse kaikkea allekirjoita, sillä olen nähnyt myös ahneuden toimivan ja vertaan sitä sotilaan aggressiivisuuteen, millä sodat voitetaan, jos vaan muut tarvittava tietotaito ja informaatio on kasassa.

”Spekuloijien kaupankäynnin seurauksena hinnat heiluvat, mutta he ovat idiootteja eikä idioottien tekemistä pysty ennustamaan. Näin ollen suurin osa fiksuista sijoittajista ei edes yritä hyödyntää päivittäistä kurssiheiluntaa. Hinnat heiluvat runsaammin, koska kukaan ei ole estämässä idioottien kaupankäyntiä. Kun ajoittain idiootit tekevät hyvää tulosta, niin tämä saa idiootit kuvittelemaan

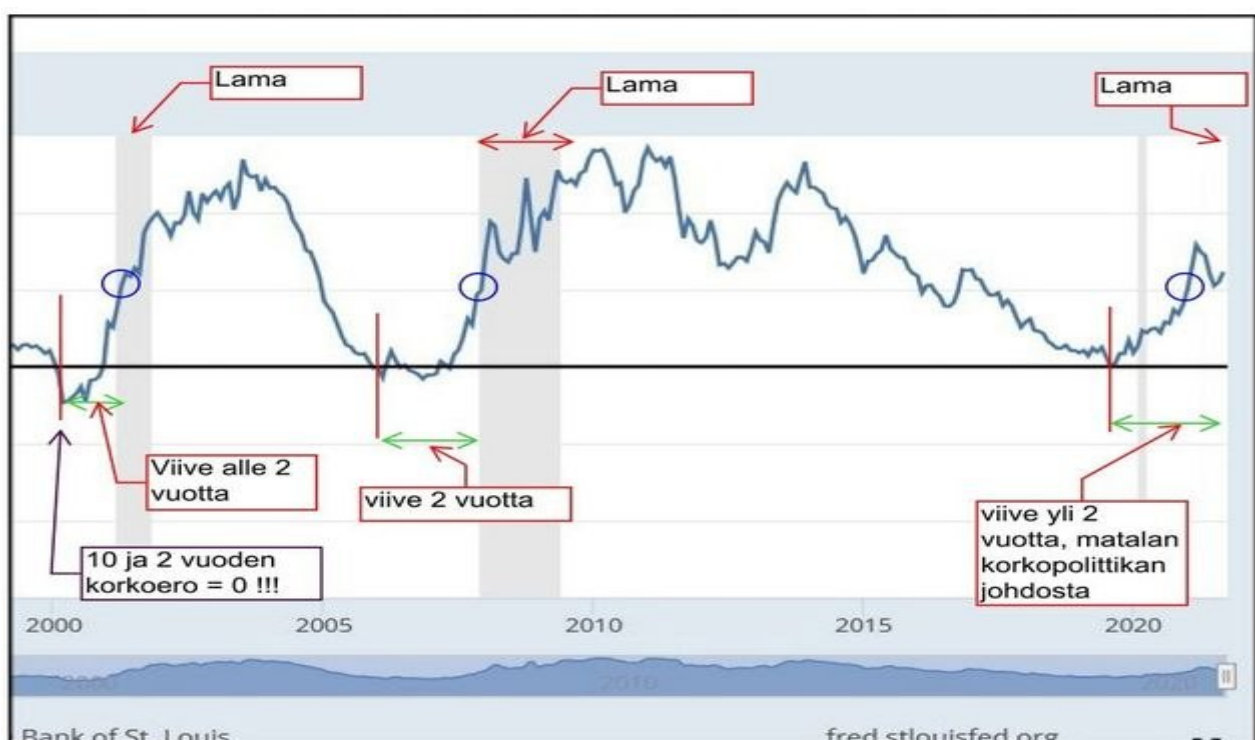
olevansa hyviä markkinoiden ajoittamisessa, mikä houkuttaa peliin uusia idiootteja.” -Wesley R.Gray (Hytinen 2016)

6 Yhteenveto ja johtopäätökset

Tarkasteltuani tarkemmin aihetta huomasin, että ennustaminen on mahdollista. Se on taitolaji, jossa toinen on parempi kuin toinen. Ei muuten kokonaan uusi tuttavuuteni Christophe Barraud olisi valittu yhdeksän vuotta USA:n talouden tai neljä vuotta peräkkäin Kiinan talouksien parhaaksi ennustajaksi. Lisäksi hänet valittiin EU alueen toiseksi parhaaksi johdettuaan sitä aluetta viisi vuotta peräkkäin. (af Heurlin 2021)

Varmasti hänen tuotoksia tulen seuraamaan jatkossakin ja nähtäväksi jää kuinka suurta painoarvoa ne saavat sijoituspäätöksissäni. Häneltä löytyy mm. 200 sivuinen tutkielma vedonlyöntimarkkinoiden tehokkuudesta verrantona rahoitusmarkkinoihin. Tämän hetken syksyn 2021 yhdeksi suurimmaksi uhaksi hän mainitsee USA:n taloudelle inflaation nousemisen, jota FED keskuspankin on pakko hoitaa koron nostoilla. Euroalueen talous oli heikommassa tilanteessa ennen koronaa, joten täällä inflaation nousukin kestää pidempään. (af Heurlin 2021)

Kuva 24. Korkojen nosto synnyttää laman (Bank of St. Louis 2021).



Tilanne on suunnilleen tämän hetkinen. Lähihistorian aikana kun 10 vuoden ja 2 vuoden korot USA:ssa ovat olleet yhtäsuuret, niin noin kahden vuoden viiveellä on alkanut lama. Se on toistanut itseään ja siihen on hyvä varautua, pitää mielessä, mitä ikinä onkaan tekemässä? Yhdyn tähän mielipiteeseen, joka on Veli Ylitalon käsialaa, sillä olen juuri tämän ajan elänyt seuraten maailmantaloutta henkilökohtaisesti.

On myös muita nimiä kuten Martin Armstrong, joka ennusti 80-luvulla pörssiromahduksen päivälleen oikein ja on sitä ennen ja jälkeen julkaissut hyvää materiaalia eri kansantalouksien taloudellisesta tilanteesta ja niistä syistä johtuen maailman siirtyessä sotaan erilaisten liiketoimintasykliä johdosta. Jotkut hänen esittämänsä tiedot ovat saattaneet vanhentua ajan mittaan, mikä johtuu talouden kehityksestä.

Pitkän aikaa toisen maailmansodan jälkeen markkinoilla perinteisesti oli seitsemän hyvää ja seitsemän huonoa vuotta muodostaen näin 14 vuoden syklin. Nykypäivänä hyviä vuosia on pidennetty mm. keskuspankkien massiivisilla käteisvarojen lisäämisellä markkinoille, korkotason muuttuessa jopa negatiiviseksi, jota pidän kaikkein tärkeimpänä vastapainona osakkeiden hinnalle. Kun korot nousevat, liiketoiminta ei ole enää niin kannattavaa ja tämä aiheuttaa yritysten kurssissa laskusuhdanteen ja päinvastoin.

Koen onnistuneeni tässä Opinnäytetyössäni hyvin johdattelemaan lukijat alan pariin. Vaikkakin tulevaisuuden ennustaminen on haastavaa, siihenkin löytyy työkaluja millä voi tulkita muuttuvaa maailmaa ja reagoida siihen oikein. Tämä työ tulee tukemaan myös minua elämässäni ja mahdollisia jatko-opintoja tieteen parissa. Ajanmyötä hengähdystauon jälkeen suunnitelmia tulevaisuutta varten on jo luoto. Aika näyttää mihin ne johtaa.

Ja mitä tulee niihin johdannossa esittelemiini Englannin jalkapalloseuroihin. Markkinoille on syntynyt uusi tekijä kun Newcastle United on myyty 305 miljoonalla punnalla Arabialaiselle sijoitusryhmälle, jolla on paljon enemmän kuin muilla omistajilla rahaa sijoitettavana kyseiseen jalkapalloseuraan. Varovainen arvioni on, että viiden vuoden sisään meillä on uusi Valioliiga mestari. Markkinat tulvii tietoa ja uutisia aiheesta. Tämä kaikki vaikuttaa tulevaisuuteen se on varma. Vain muutos pysyvää...

Lähteet

af Heurlin, Alex (2021) Superennustaja < <https://www.hs.fi/visio/art-2000008285412.html> > haettu 27.9.2021

Akava Works (2022) valtion ja kuntien tulot ja menot, tilastokeskus haettu 16.1.2022

Bespoke investment group (2021) < www.bespokeinvestmentgroup.com > haettu 21.11.2021

Boom&Bust (2021) < RT kanava > haettu 3.12.2021

Dalio, Ray (2022) Arvopaperi, 1/2022 haettu 17.1.2022

Fedprimerate.com (2021) < www.fedprimerate.com > haettu 23.8.2021

Fjäder, Sture (2022) < <https://twitter.com/SFjider> > haettu 16.1.2022

Friman, Jarmo (2022) < <https://twitter.com/JarmoFriman> > haettu 19.1.2022

Heikkilä, Timo (2021) Kansainvälinen sijoittaminen FB-ryhmä haettu 5.10.2021

Henrik (2019) Tiedon merkitys < [https://fi.wikipedia.org/wiki/Exit_\(televisiosarja\)](https://fi.wikipedia.org/wiki/Exit_(televisiosarja)) > haettu 20.9.2021

Holmström, Svenne (2021) < <https://ghostinvestor.fi/sv/blogg/> > haettu 5.10.2021

Inderes (2018) < <https://www.inderes.fi/en/system/files/company-reports/harvia> > haettu 13.9.2020

Hyttinen, Mika (2016) Luovu ajoittamisesta Tuplaa voittosi

Kangasharju, Aki (2022) Covid tapaukset ja siitä johtuvat kuolemat haettu 3.1.2022

Keskinen, Juha (2021) Iltalehti haettu 14.10.2021

Kontola, Sami (2021) Konkarisijoittaja Seppo Saario suositteli nuorille sijoittajille kasvuyhtiöitä < <https://www.talouselama.fi/uutiset/konkarisijoittaja-seppo-saario-suositteli-nuorille-sijoittajille-kasvuyhtioita-nama-ovat-first-north-listan-10-lupaavinta-yhtiota/2383ef85-7dc5-48fc-9830-8ca2e0859092> > haettu 26.10.2021

Lappalainen, Elina (2022) Internetin suuri mullistus voi olla pelkkä naiivi unelma < <https://www.hs.fi/visio/art-2000008544894.html> > haettu 21.1.2022

Lepikkö, Jukka (2021) Helsingin pörssin historia < <https://twitter.com/JukkaLepikko> > haettu 21.9.2021

MSFT Bing (2021) < msftbing.com > haettu 31.8.2021

Marin, Sanna (2010) < <https://www.sannamarin.net/blogi/2010/08/10/34342/?page2> > haettu 31.8.2021

Mänty, Dennis (2021) -Ismit ovat ihmiselle pahasta, Facebook. Haettu 12.9.2021

Nordnet.fi/blogi (2020) haastattelu Mavrickistä Nordnetin työntekijät < <https://www.nordnet.fi/blogi/haastattelussa-sharevillen-paras-sijoittaja-mavrick-tuotto-6500-kolmessa-vuodessa/> > haettu 13.8.2021

Patel, Parik (2021) Members of Congress who beat S&P500 < UnusualWhales.com > haettu 11.1.2021

Paloharju, Tapio(2019) Harvia Plc Financial Statements Bulletin 2019, 11 February < www.harvia.com > 2020 haettu 19.2.2020

Paunonen, Timo (2021) Taloussanomat haettu 25.9.2001

Saarinen, Merja (2021) Salkku tuottamaan < <https://www.hs.fi/visio/art-2000008167714.html> >
haettu 24.8.2021

Saarinen, Merja (2022) Ekonomisti haastaa pörssin päiväkauppiaat < <https://www.hs.fi/visio/art-2000008516845.html> > haettu 4.1.2022

Shiller PE ratio (2020). < shillerperatio.com > haettu 25.8.2020

Sijoittaja (2012 ja 2017) < www.sijoittaja.fi > haettu 25.9.2021

Stockcharts (2021) Baba < www.stockcharts.com > haettu 23.8.2021

Terhemaa, Ahti (2022) Arvopaperi 1/2022 haettu 17.1.2022

Ycharts.com (2021) < ycharts.com > haettu 23.8.2021

Wang, Lu (2021) < <https://www.bloomberg.com/markets/fixed-income> > haettu 17.8.2021

Wiskott, Tommy (2021) Twitter sijoituskerhossa kuultua ja kirjoitettua. Haettu 26.8.2021